รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ....

ตามที่ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จัดให้มีการเผยแพร่และรับฟังความเห็นต่อ (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. .... ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ (ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น) ภาคเอกชน/ภาคธุรกิจ ภาคการศึกษา องค์กรและสมาคมต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนและผู้นำชุมชน ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔ ของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อเผยแพร่และสร้างความเข้าใจในหลักการและสาระสำคัญของ (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ และรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบจาก (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ

บัดนี้ได้ครบกำหนดการเปิดรับฟังความคิดเห็นแล้ว การรับฟังความคิดเห็นฯ ดังนี้

๑. วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. .... ๔ วิธี ดังนี้

๑.๑ การประชุมเผยแพร่และรับฟังความเห็นต่อ (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ....

๑.๒ การประชุมกลุ่มย่อย เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๓ การเผยแพร่และรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานนโยบายฯ : www.onep.go.th

๑.๔ หนังสือราชการถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นในแต่ละครั้ง

๒.๑ จัดประชุมเผยแพร่และรับฟังความเห็นต่อ (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๓ ณ โรงแรมเดอะสุโกศล กรุงเทพมหานคร

๒.๒ จัดประชุมกลุ่มย่อย เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ จำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๓ ณ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๓ รับฟังความเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานนโยบายฯ : www.onep.go.th จำนวน ๑ ครั้ง ในระหว่างวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๓ ถึง วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓ (๕๐ วัน)

๒.๔ ส่งหนังสือราชการถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ จำนวน ๑,๕๑๑ ชุด ในระหว่างวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๓ ถึง วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๓ (๓๐ วัน)

๓. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

๓.๑ การประชุมเผยแพร่และรับฟังความเห็นต่อ (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. .... เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๓ ณ โรงแรมเดอะสุโกศล กรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ หน่วยงานภาครัฐ (ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น) ภาคเอกชน/ภาคธุรกิจ ภาคการศึกษา ชุมชน องค์กรและสมาคมต่าง ๆ จำนวน ๑๕๐ คน

๓.๒ การประชุมกลุ่มย่อย เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๓ ณ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) กรมวิชาการเกษตร กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จำนวน ๑๕ คน

๓.๓ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานนโยบายฯ : www.onep.go.th กลุ่มเป้าหมายคือ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป

๓.๒ หนังสือราชการ จำนวน ๑,๕๑๑ ชุด กลุ่มเป้าหมายคือ หน่วยงานภาครัฐ (ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น) ภาคเอกชน/ภาคธุรกิจ วิสาหกิจชุมชน ภาคการศึกษา องค์กรและสมาคมต่าง ๆ

๔. ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำเสนอประเด็นเพื่อรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

๔.๑ หลักการ เหตุผล วัตถุประสงค์ (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ....

๔.๒ คำนิยาม

๔.๓ หมวด ๑ บททั่วไป ได้แก่ ๑) การบังคับใช้กฎหมาย ๒) การจัดทำแผนจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและการกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบ และ ๓) การขึ้นทะเบียนชุมชนท้องถิ่น

๔.๔ หมวด ๒ คณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ ได้แก่ องค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ

๔.๕ หมวด ๓ การเสริมสร้างสมรรถนะและแรงจูงใจในการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔.๖ หมวด ๔ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ได้แก่ ๑) การประกาศเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและเปิดโอกาสให้เอกชนนำพื้นที่มาขึ้นทะเบียนเป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพตามความสมัครใจ ๒) การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพในพื้นที่ของตน และนำส่งสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทุก ๆ ๒ ปี

๔.๗ หมวด ๕ การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

๔.๘ หมวด ๖ การควบคุมผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ได้แก่ การกำหนดให้มีการขึ้นบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมสำหรับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

๔.๙ หมวด ๗ ความรับผิดทางแพ่งในกรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๔.๑๐ หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

ทั้งนี้ ภายหลังจากครบกำหนดการรับฟังความเห็นผ่านช่องทางต่าง ๆ สำนักงานนโยบายฯ ได้รับแบบสอบถาม ที่ส่งกลับมาทั้งสิ้น จำนวน ๕๘๕ ฉบับ ดังนี้

ผู้มีส่วนได้เสีย	การส่งแบบรับฟังความเห็น		การตอบแบบรับฟังความเห็น	
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)
๑. หน่วยงานภาครัฐ	๑๐๗๓	๗๑.๐	๔๘๔	๘๒.๖
๒. ภาคการศึกษา	๑๕๑	๑๐.๐	๕๙	๑๐.๑
๓. ชุมชน	๑๔๑	๙.๔	๓๗	๖.๕
๔. ภาคธุรกิจ	๙๑	๖.๐	๒	๐.๓
๕. องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม (NGOs)	๕๕	๓.๖	๓	๐.๕
รวม	**๑,๕๑๑**	**๑๐๐.๐**	**๕๘๕**	**๑๐๐.๐**

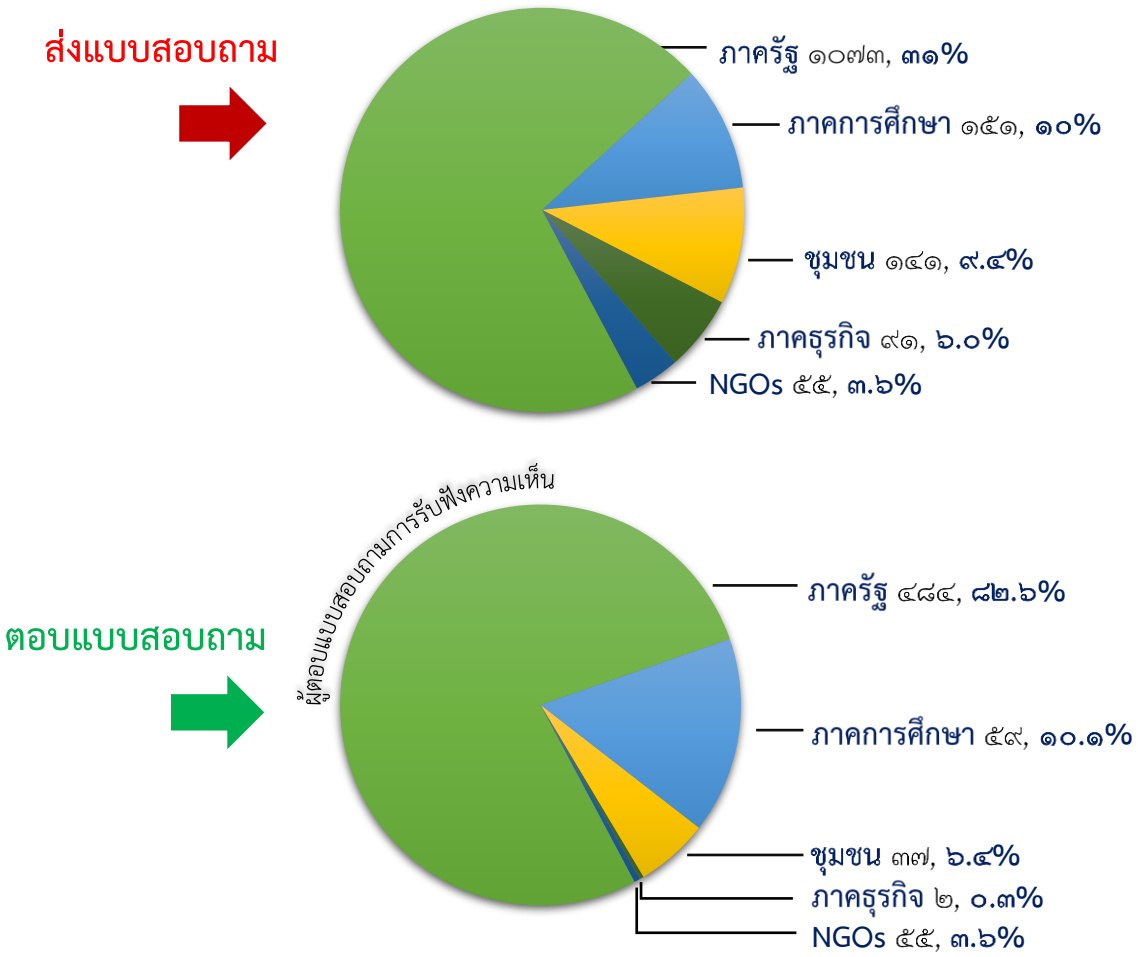

๕. ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็นพร้อมคำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๑. หลักการ เหตุผล วัตถุประสงค์ (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ.	
๑.๑ เสนอให้พิจารณาปรับถ้อยคำในบรรทัดที่ ๖ ของเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฯ “...ให้สอดคล้องกับพันธกรณีของไทยภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศและเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพตามแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ...” - กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ	เห็นว่า ควรปรับข้อความของเหตุผลประกอบ (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ เป็น “...ให้สอดคล้องกับพันธกรณีของไทยภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศและเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพตามแผนจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ...” ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๐ วรรคแรก กำหนดให้รัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดให้มีแผนจัดการความหลากหลายทางชีวภาพขึ้นตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เพื่อให้มีความสมดุล ยั่งยืน เป็นธรรมและเท่าเทียม ในทุกรอบระยะเวลา ๕ ปี
๒. คำนิยาม (มาตรา ๔ และมาตรา ๔๔)	
๒.๑ ให้ข้อสังเกตว่านิยามในมาตรา ๔ และมาตรา ๔๔ บางคำได้คัดลอกนิยามภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ โดยเพิ่มเติมถ้อยคำ ปรับเปลี่ยน และตัดถ้อยคำบางส่วน จึงควรพิจารณาและทบทวนอย่างถี่ถ้วนว่าการเพิ่มเติม ปรับเปลี่ยน และตัดถ้อยคำนั้น ไม่ได้เปลี่ยนแปลงและ/หรือ ขัดต่อนิยามภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ ซึ่งไทยเป็นภาคี - กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ	การกำหนดนิยามในมาตรา ๔ และมาตรา ๔๔ ได้คำนึงถึงข้อสังเกตดังกล่าวแล้ว โดยได้ปรับคำนิยามให้สอดคล้องอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ทั้งนี้ ตามแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ ประเด็นย่อยที่ ๑.๑ การปฏิรูปกฎหมาย กำหนดให้มีการจัดทำพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงรองรับการดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องที่นำไปสู่การบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทของประเทศไทย

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๒.๒ มาตรา ๔ นิยาม “ทรัพยากรชีวภาพ” ควรพิจารณาแก้ไขเป็น “...ไม่ว่าจะถือครองโดยผู้ใดซึ่งมีประโยชน์หรือคุณค่าทางความเป็นจริง ~~และ~~หรือ ตามศักยภาพต่อมนุษยชาติ” เพื่อให้สอดคล้องกับข้อบทที่ ๒ ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ - กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ	เห็นด้วยกับความเห็นดังกล่าว จึงเห็นควรปรับนิยามของคำว่า “ทรัพยากรชีวภาพ” จาก “...คุณค่าทางความเป็นจริงและตามศักยภาพต่อมนุษยชาติ...” เป็น “...คุณค่าตามความเป็นจริงหรือตามศักยภาพต่อมนุษยชาติ”
๒.๓ มาตรา ๔ นิยาม “หน่วยงานของรัฐ” ควรพิจารณาแก้ไขเป็น “...และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” เป็น “...และหน่วยงานรัฐรูปแบบอื่นตามที่กฎหมายกำหนด” - สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์	เห็นว่า นิยามของคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ให้คงไว้เช่นเดิม และหากประสงค์จะประกาศหน่วยงานอื่น ๆ ให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ สามารถออกกฎกระทรวงกำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้เพิ่มได้
๒.๔ มาตรา ๔ นิยาม “ทรัพยากรชีวภาพคุ้มครอง” เสนอเพิ่มให้ครอบคลุมถึงระบบนิเวศและภูมิปัญญาท้องถิ่น - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๐ อุดรธานี	เห็นว่า ตามมาตรา ๓๐ มีเจตนารมณ์ที่จะคุ้มครองเฉพาะชนิดพันธุ์ ทั้งนี้ การคุ้มครองระบบนิเวศจะกำหนดให้เป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ ตามมาตรา ๒๗-๒๙ สำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นจะถูกรวบรวมไว้ในบัญชีทรัพยากรชีวภาพในระดับท้องถิ่น ตามมาตรา ๓๑ ซึ่งหากมีการนำไปใช้ประโยชน์จะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบและชุมชนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นด้วยตามมาตรา ๓๔
๒.๕ มาตรา ๔ นิยาม “ชุมชนท้องถิ่น” เสนอให้เพิ่มข้อความต่อจาก “...และวัตถุประสงค์ร่วมกันว่าเป็นองค์กรที่มีการจดแจ้งตามกฎหมายว่าด้วยสภาองค์กรชุมชนหรือเป็นองค์กรตามระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน) ทั้งนี้ เพราะเป็นองค์กรที่มีอยู่แล้วตามกฎหมาย รวมทั้งเป็นการสนับสนุนให้อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน เข้ามามีส่วนร่วมกับ พ.ร.บ. นี้ - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๐ อุดรธานี	เห็นว่า นิยามของคำว่า “ชุมชนท้องถิ่น” ให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากชุมชนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้มีลักษณะเฉพาะและมีเจตนารมณ์จะให้สิทธิประโยชน์เฉพาะชุมชนที่ได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ หากมีชุมชนที่ได้ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายอื่นและประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องมาขึ้นทะเบียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ภายใต้พระราชบัญญัตินี้

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๒.๖ มาตรา ๔ นิยาม “ชุมชนท้องถิ่น” ไม่ควรต้องขึ้นทะเบียนอีก ควรใช้ตามลักษณะการปกครองท้องที่ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ให้ถือว่า “ชุมชน” เป็นชุมชนท้องถิ่นตาม พ.ร.บ. นี้ - สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ	เห็นว่า นิยามของคำว่า “ชุมชนท้องถิ่น” ให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากชุมชนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้มีลักษณะเฉพาะและมีเจตนารมณ์จะให้สิทธิประโยชน์เฉพาะชุมชนที่ได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ หากมีชุมชนที่ได้ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายอื่นและประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้จะต้องมาขึ้นทะเบียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ภายใต้พระราชบัญญัตินี้
๒.๗ มาตรา ๔ เสนอให้ปรับนิยาม “ชุมชนท้องถิ่น” เป็น “ชนเผ่าพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น” (Indigenous Peoples and Local Community) เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของ CBD มาตรา ๘j ซึ่งให้ความสำคัญกับการถือปฏิบัติของชนเผ่าพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น - สภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย	เห็นว่า นิยามของคำว่า “ชุมชนท้องถิ่น” ให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากนิยามของคำว่า “ชุมชนท้องถิ่น” ครอบคลุมถึงชนเผ่าพื้นเมืองด้วยแล้ว
๒.๘ มาตรา ๔ เสนอให้พิจารณาเพิ่มคำนิยาม “มาตรการระมัดระวังล่วงหน้า” ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๘ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินการให้เป็นไปตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า หลักการระมัดระวังล่วงหน้า (Precautionary Approach) เป็นหลักการสำคัญของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ จึงควรพิจารณาเรื่องมาตรการระมัดระวังล่วงหน้าภายใต้ร่างพระราชบัญญัติฯ นี้ ให้สอดคล้องกับหลักการระมัดระวังล่วงหน้าตามอนุสัญญาฯ ด้วย - กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ	เห็นว่า ควรใช้คำว่า “แนวทางการระมัดระวังล่วงหน้า (Precautionary Approach)” ตามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และไม่ควรกำหนดนิยามของคำดังกล่าว เนื่องจากสามารถเข้าใจถึงความหมายได้โดยทั่วไป
๒.๙ เสนอให้ปรับข้อความ ...หลักความระมัดระวังล่วงหน้า... ในมาตรา ๔๕ ให้เป็นหลักการระมัดระวังล่วงหน้า และเสนอให้พิจารณาเพิ่มนิยาม “หลักการการระมัดระวังล่วงหน้า” ด้วย - นายบรรพต ณ ป้อมเพชร	เห็นว่า ควรใช้คำว่า “แนวทางการระมัดระวังล่วงหน้า (Precautionary Approach)” ตามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และไม่ควรกำหนดนิยามของคำดังกล่าว เนื่องจากสามารถเข้าใจถึงความหมายได้โดยทั่วไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๒.๑๐ มีข้อสังเกตว่า คำนิยามต่าง ๆ ภายใต้มาตรา ๔๔ อาจพิจารณาว่า ประสงค์ให้ใช้เฉพาะในหมวด ๖ การควบคุมผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เท่านั้นหรือไม่ เนื่องจากนิยามบางคำ อาทิ “สิ่งมีชีวิต” ปรากฏอยู่ในมาตราอื่น ๆ ใน (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ ก่อนหน้ามาตรา ๔๔ แล้ว ทั้งนี้ หากประสงค์ให้นิยามในมาตรา ๔๔ ครอบคลุมหมวดอื่นด้วย อาจพิจารณาย้ายคำนิยามในมาตรา ๔๔ ไปบรรจุไว้ในมาตรา ๔ แทน - กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ	เห็นว่า ให้ย้ายนิยามคำว่า “สิ่งมีชีวิต” ในมาตรา ๔๔ ไปใส่เป็นคำนิยามในมาตรา ๔ ทั้งนี้ คำนิยามใน มาตรา ๔๔ ประสงค์ให้ใช้เฉพาะในหมวด ๖ การควบคุมผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
๒.๑๑ มาตรา ๔๔ เสนอให้ปรับนิยาม “ปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม” จาก ...สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในกระบวนการสร้างผลิตภัณฑ์หรือแปรรูป... เป็น ...สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ตั้งใจนำมาใช้โดยตรงเป็นอาหารคน หรือ อาหารสัตว์ หรือในการแปรรูป... ซึ่งมาจากคำว่า Living modified organisms intended for direct use as food, or feed, or for processing – LMOs-FFP ในพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ - นายบรรพต ณ ป้อมเพชร	เห็นควรให้ปรับคำนิยามของแต่ละกระบวนการ ตั้งแต่การใช้ในสภาพควบคุม การใช้ในภาคสนาม จนถึงการปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม ดังนี้ “ใช้ในสภาพควบคุม” หมายความว่า ทดสอบความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมไม่ว่าโดยวิธีใดก็ตาม ที่มีการจำกัดการติดต่อหรือสัมผัสกับสิ่งมีชีวิต หรือสิ่งแวดล้อมภายนอก และให้หมายความรวมถึงการใช้ในกระบวนการผลิตที่มีการจำกัดการติดต่อหรือสัมผัสกับสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งแวดล้อมภายนอกด้วย “ใช้ในภาคสนาม” หมายความว่า ทดสอบความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในพื้นที่จำกัด ที่มีการจำกัดการติดต่อหรือสัมผัสกับสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งแวดล้อมภายนอก “ปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า ปล่อยสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมให้ติดต่อหรือสัมผัสกับสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งแวดล้อมภายนอก
๒.๑๒ มาตรา ๔๔ มีข้อสังเกตว่า นิยาม “ใช้ในภาคสนาม” ระบุให้หมายรวมถึง “การทดสอบการใช้ในกระบวนการผลิตที่มีการจำกัดการติดต่อหรือสัมผัสกับสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งแวดล้อมภายนอกด้วย” มีความหมายซ้ำซ้อนกับนิยามคำว่า “ใช้ในสภาพควบคุม” จึงเสนอให้ ตัดข้อความ “และให้หมายความรวมถึงการทดสอบการใช้ในกระบวนการผลิตที่มีการจำกัดการติดต่อหรือสัมผัสกับสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งแวดล้อมภายนอกด้วย” - ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ	เห็นควรให้ปรับคำนิยามของแต่ละกระบวนการ ตั้งแต่การใช้ในสภาพควบคุม การใช้ในภาคสนาม จนถึงการปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม ดังนี้ “ใช้ในสภาพควบคุม” หมายความว่า ทดสอบความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมไม่ว่าโดยวิธีใดก็ตาม ที่มีการจำกัดการติดต่อหรือสัมผัสกับสิ่งมีชีวิต หรือสิ่งแวดล้อมภายนอก และให้หมายความรวมถึงการใช้ในกระบวนการผลิตที่มีการจำกัดการติดต่อหรือสัมผัสกับสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งแวดล้อมภายนอกด้วย

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
	“ใช้ในภาคสนาม” หมายความว่า ทดสอบความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในพื้นที่จำกัด ที่มีการจำกัดการติดต่อหรือสัมผัสกับสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งแวดล้อมภายนอก “ปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า ปล่อยสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมให้ติดต่อหรือสัมผัสกับสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งแวดล้อมภายนอก
๒.๑๓ มาตรา ๔๔ มีข้อสังเกตว่า นิยามของคำว่า “ใช้ในสภาพควบคุม” และ “ใช้ในภาคสนาม” หมายถึง “การทดสอบ” อย่างเดียวหรือไม่ หรือหมายถึงการนำมาใช้ในสภาวการณ์หรือกรณีอื่นใดด้วย - กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ	เห็นควรให้ปรับคำนิยามของแต่ละกระบวนการ ตั้งแต่การใช้ในสภาพควบคุม การใช้ในภาคสนาม จนถึงการปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม ดังนี้ “ใช้ในสภาพควบคุม” หมายความว่า ทดสอบความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมไม่ว่าโดยวิธีใดก็ตาม ที่มีการจำกัดการติดต่อหรือสัมผัสกับสิ่งมีชีวิต หรือสิ่งแวดล้อมภายนอก และให้หมายความรวมถึงการใช้ในกระบวนการผลิตที่มีการจำกัดการติดต่อหรือสัมผัสกับสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งแวดล้อมภายนอกด้วย “ใช้ในภาคสนาม” หมายความว่า ทดสอบความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในพื้นที่จำกัด ที่มีการจำกัดการติดต่อหรือสัมผัสกับสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งแวดล้อมภายนอก “ปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า ปล่อยสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมให้ติดต่อหรือสัมผัสกับสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งแวดล้อมภายนอก
๒.๑๔ มาตรา ๔๔ มีข้อสังเกตว่า ควรอธิบายเพิ่มเติมว่า “เทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่” ครอบคลุม Gene Editing ด้วยหรือไม่ - สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	เห็นว่า เนื่องจากเทคโนโลยีมีการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งนิยาม “สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม” หมายความว่า สิ่งมีชีวิตที่มาจากการตัดต่อ ตัดแต่ง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงสารพันธุกรรมหรือผสมผสานสารพันธุกรรมใหม่ ที่ได้จากวิธีการใช้เทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่หรือวิธีการอื่นตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ดังนั้น หากมีความประสงค์จะให้ครอบคลุมถึง Gene Editing ก็สามารถออกประกาศกำหนดได้

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๒.๑๕ เสนอให้ระบุความหมาย และ/หรือ รายละเอียดของบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมให้ชัดเจน - กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาจัดทำอนุบัญญัติกำหนดรายละเอียดการขึ้นบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมให้มีความชัดเจนในทางปฏิบัติ
๒.๑๖ มาตรา ๔ ให้ข้อสังเกตว่า นิยาม “ทรัพยากรชีวภาพ” ควรระบุว่า ครอบคลุมสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) ด้วยหรือไม่ - สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	เห็นว่า จากนิยามของคำว่า “ทรัพยากรชีวภาพ” หมายความว่า ทรัพยากรพันธุกรรม สิ่งมีชีวิต หรือส่วนใด ๆ ของสิ่งมีชีวิต ประชากร หรือองค์ประกอบที่เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตหรือระบบนิเวศ ไม่ว่าจะถือครองโดยผู้ใดซึ่งมีประโยชน์หรือคุณค่าตามความเป็นจริงหรือตามศักยภาพต่อมนุษยชาติ และให้หมายความรวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรชีวภาพ ดังนั้น สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมจึงถือเป็นทรัพยากรชีวภาพด้วยแล้ว
๒.๑๗ มาตรา ๔ ควรให้ความหมาย “ท้องถิ่น” ว่าครอบคลุมกว้างเพียงใด (หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด หรือประเทศ) คนในตำบลเดียวกันถือว่าเป็นชุมชนท้องถิ่นเดียวกันหรือไม่ - รศ.ดร.อุทิศ กุฎอินทร์	ตามมาตรา ๔ ได้กำหนดนิยามของคำว่า “ชุมชนท้องถิ่น” ไว้แล้ว จึงไม่ควรกำหนดนิยามของคำว่า “ท้องถิ่น” เนื่องจากจะทำให้เกิดความสับสนในการบังคับใช้กฎหมาย “ชุมชนท้องถิ่น” หมายความว่า กลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันโดยมีผลประโยชน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน เพื่ออนุรักษ์หรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่นของตนอย่างยั่งยืน และได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้
๒.๑๘ เสนอให้เพิ่มนิยาม “องค์กรภาคเอกชน (NGO)” เนื่องจาก CBD ให้ความสำคัญกับ NGO ในเรื่องการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ - รศ.ดร.อุทิศ กุฎอินทร์	เห็นว่า (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ ไม่มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงองค์กรภาคเอกชน (NGO) จึงไม่ควรกำหนดนิยามของคำดังกล่าว
๒.๑๙ มาตรา ๔๔ เสนอให้กำหนดนิยาม “การดัดแปลงทรัพยากรพันธุกรรม” ให้ชัดเจน เนื่องจากมีผลต่อการเกษตร โดยเฉพาะในการพัฒนาพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์เพื่อการเกษตร การผสมข้ามสายพันธุ์ การฉายรังสีพันธุ์พืชให้เกิดสายพันธุ์ใหม่ การผสมพันธุ์ปลาให้พันธุกรรมเปลี่ยนแปลงไป ที่สำคัญต้องอนุรักษ์พันธุกรรมดั้งเดิมไว้ให้ยั่งยืน - รศ.ดร.อุทิศ กุฎอินทร์	ได้มีการกำหนดนิยามของคำว่า “เทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่” ไว้แล้ว ซึ่งการผสมข้ามสายพันธุ์ การฉายรังสีพันธุ์พืชให้เกิดสายพันธุ์ใหม่ การผสมพันธุ์ปลาให้พันธุกรรมเปลี่ยนแปลงไป ตามที่กล่าวมา ไม่เข้าข่ายเป็นสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม โดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๒.๒๐ มาตรา ๔ นิยาม “ความหลากหลายทางชีวภาพ” หมายความว่า ความแตกต่างระหว่างสิ่งมีชีวิตและที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตทุกแหล่ง รวมถึงระบบนิเวศทางบก ทางทะเล และทางน้ำอื่น ๆ ควรแก้ไขเป็น ...รวมถึงระบบนิเวศทางบก ทางทะเล ทางน้ำ และอื่นๆ - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต	เห็นด้วย และได้ปรับข้อความตามที่เสนอแล้ว
๒.๒๑ มาตรา ๔ เสนอให้ นิยาม "ทรัพยากรชีวภาพ" ไม่รวมผลิตผลทางการเกษตรทั่วไป สัตว์เศรษฐกิจที่ไม่ได้เป็นสัตว์คุ้มครอง หรือพืชพลังงาน เพื่อให้ประชาชนและภาคเอกชนยังสามารถซื้อขายเพื่อบริโภค หรือซื้อขายเพื่อนำไปผลิตสินค้า ผลิตเชื้อเพลิง รวมถึงวิจัยพัฒนา ใช้ประโยชน์ได้ตามปกติ เนื่องจากไม่มีความเกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ - บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๒.๒๒ มาตรา ๔ มีข้อสังเกตว่า นิยาม “การบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ” หมายความว่า การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ แต่ไม่มีคำนิยามคำว่า การอนุรักษ์ไว้ในกฎหมาย ว่าการกระทำอนุรักษ์มีอะไรบ้าง ครอบคลุมแค่ไหน แต่ปรากฏว่ามีการใช้คำว่าการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพใน (ร่าง) พ.ร.บ. อยู่ในหลายมาตรา และคำนิยามความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่ปรากฏครอบคลุมถึงความหลากหลายทางพันธุกรรม ในขณะที่หมวดการใช้ประโยชน์ และหมวดผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมีการเน้นทรัพยากรพันธุกรรม และประโยชน์จากความหลากหลายทางพันธุกรรม ค่อนข้างมาก - นายโชคชัย ทองใบ ตำรวจ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค ๑	เห็นว่า ไม่ควรกำหนดนิยามของคำว่า “การอนุรักษ์” เนื่องจากสามารถเข้าใจถึงความหมายได้โดยทั่วไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔ นิยามของคำว่า “ความหลากหลายทางชีวภาพ” หมายความว่า ...และให้หมายความรวมถึงความหลากหลายภายในชนิดพันธุ์เดียวกัน... ซึ่งครอบคลุมถึงความหลากหลายทางพันธุกรรมแล้ว
๒.๒๓ มาตรา ๔ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับนิยามอาจไม่ชัดเจนและคลุมเครือ คำนิยามที่มีความซับซ้อนเข้าใจยาก และเนื่องจากมาตรา ๔ เป็นเรื่องของคำจำกัดความหรือนิยามของคำในพระราชบัญญัติฯ ดังนั้น ควรพิจารณานำคำนิยามในหมวด ๖ มาตรา ๔๔ ไปรวมด้วยหรือไม่ - นายสัตวแพทย์ กษิดิ์เดช ธีรินิตยาธาร	เห็นว่า ควรปรับนิยามให้สอดคล้องอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย และนิยามตามมาตรา ๔๔ มีวัตถุประสงค์ใช้เฉพาะกับหมวด ๖ เรื่อง การควบคุมผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๒.๒๔ มาตรา ๔๔ เป็นมาตราที่เกี่ยวข้องกับนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องของหมวด ๖ แต่เนื่องจากเป็นพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันซึ่งกำหนดนิยามอยู่ใน มาตรา ๔ จึงเห็นควรนำไปปรับรวมกันหรือไม่ - นายสัตวแพทย์ กษิดิ์เดช ธีรินิตยาธาร	เห็นว่า ควรปรับนิยามให้สอดคล้องอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย และนิยามตามมาตรา ๔๔ มีวัตถุประสงค์ใช้เฉพาะกับหมวด ๖ เรื่อง การควบคุมผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
๓. หมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๗ ถึงมาตรา ๑๒)	
ประเด็น เรื่อง การบังคับใช้กฎหมาย (มาตรา ๗ และมาตรา ๙)	
๓.๑ มาตรา ๗ ให้ข้อสังเกตว่า การบังคับใช้กฎหมายไปจนถึงเขตทะเลหลวงนั้นอาจขัดกับกฎหมายระหว่างประเทศ เนื่องจากบริเวณดังกล่าวไม่มีผู้ใดมีสิทธิยึดถือครอบครอง โดยที่แต่ละประเทศต้องยึดถือและปฏิบัติตามที่กฎหมายระหว่างประเทศกำหนดไว้ การที่จะกำหนดขอบเขตให้บังคับใช้กฎหมายในบริเวณดังกล่าวได้จึงหมายความว่า ประเทศไทยต้องผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศที่บังคับใช้อยู่ในเขตทะเลหลวงด้วย - กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	(ร่าง) พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับในเขตทะเลหลวง เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายระหว่างประเทศ ตามมาตรา ๗ หมายความว่าประเทศไทยมีอำนาจอธิปไตยและมีสิทธิอธิปไตยหรือมีหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์ การแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพในเขตพื้นที่ดังกล่าว
๓.๒ มาตรา ๙ มีข้อสังเกตว่า ในทางปฏิบัติมีหลักเกณฑ์อย่างไรในการพิจารณามาตรฐานในการปฏิบัติตามกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ว่าต่ำหรือสูงกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าว และจะต้องปฏิบัติอย่างไรหากกฎหมายนั้นมีมาตรฐานที่ต่ำกว่า ซึ่งอาจจะต้องแก้ไขกฎหมายด้วยการยกเลิกข้อบทนั้น ๆ - สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร	เนื่องจาก มุ่งหมายให้ (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ เป็นกฎหมายกลางที่จะนำไปบังคับใช้กับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ โดยหากกฎหมายเฉพาะเรื่องใดมีบทบัญญัติที่สามารถบังคับใช้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพก็ให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น แต่หากในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว หรือมีแต่ไม่เพียงพอหรือการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ความหลากหลายทางชีวภาพมากกว่า ก็ให้นำบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ไปบังคับใช้ ตามมาตรา ๙
๓.๓ สืบเนื่องจากมาตรา ๗ กำหนดขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายครอบคลุมไปยังทะเลหลวง ทั้งนี้ ได้มีการวางกรอบแนวทางการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพไปถึงเขตพื้นที่ในบริเวณนั้นแล้วหรือไม่ อย่างไร	ตามมาตรา ๗ กำหนดว่าพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพทั่วราชอาณาจักร ตลอดจนเขตเศรษฐกิจจำเพาะ เขตไหล่ทวีปและทะเลหลวง ที่ประเทศไทยมีสิทธิและหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพตราบเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายระหว่าง

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
- กรมเจ้าท่า	ประเทศหรือความตกลงที่ทำกับต่างประเทศ ซึ่งการกำหนดว่าเขตพื้นที่ดังกล่าวที่ประเทศไทยมีสิทธิและหน้าที่ดังกล่าว หมายถึงประเทศไทยมีอำนาจอธิปไตยและมีสิทธิอธิปไตยหรือมีหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์ การแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพในเขตพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ ในการบังคับใช้กฎหมายจะต้องมีการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวเมื่อพระราชบัญญัติมีผลบังคับใช้
ประเด็น เรื่อง การจัดทำแผนจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และการกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบ (มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑)	
๓.๔ การจัดให้มีแผนจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ระยะ ๕ ปี มีส่วนช่วยในการกำหนดทิศทางการทำงาน ทำให้ทราบถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ทำให้มีการขับเคลื่อนด้านการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพภายในพื้นที่จังหวัดอย่างเข้มข้นมากขึ้น และเกิดประโยชน์ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งนี้ ควรมีหน่วยงานถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชน รวมทั้งจะต้องมีการร่วมกันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกส่วนราชการในการจัดทำแผน เพื่อให้แผนงานต่าง ๆ มีความเป็นเอกภาพ ไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ รวมถึงต้องเกิดการมีส่วนร่วมจากประชาชนและชุมชนในพื้นที่ด้วย และควรจะมีการบูรณาการร่วมกันเพื่อลดความซ้ำซ้อนของกิจกรรมที่ถูกบรรจุในแผนดังกล่าว และหากมีการถ่ายทอดความรู้ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถนำความรู้มาใช้ในการจัดทำแผนเพื่อให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ในความรับผิดชอบได้ - เครือข่ายเยาวชนระดับโลกเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ ประจำประเทศไทย - องค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดเพชรบุรี - องค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรี - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุโขทัย - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพังงา	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ การจัดทำแผนจัดการความหลากหลายทางชีวภาพจะต้องมีการเตรียมความพร้อมหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับหมวดการเสริมสร้างสมรรถนะและแรงจูงใจในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากนี้ สามารถประกาศกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบมีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ได้ตามมาตรา ๕

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอ่างทอง - กรมการพัฒนาชุมชน - สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๑ (สุราษฎร์ธานี) - องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา - สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้ - องค์การบริหารส่วนตำบลบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม - อุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี - สวนรุกขชาติถ้ำจอมพล จังหวัดราชบุรี - สภาเกษตรกร จังหวัดพะเยา	
๓.๕ มีข้อสังเกตว่า จะเป็นการเพิ่มภาระงานมากขึ้น จำนวนบุคลากรและนักวิชาการสิ่งแวดล้อมในส่วนภูมิภาคมีจำนวนไม่เพียงพอ ขาดกำลังคนหรือเจ้าหน้าที่ในด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งจะต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เพื่อดำเนินการตามแผน รวมทั้งงบประมาณไม่สอดคล้องกับภารกิจที่จะได้รับ ซึ่งหากมีการมอบหมายภารกิจดังกล่าวให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นผู้ปฏิบัติ จำเป็นต้องมีการเพิ่มบุคลากรเพื่อมาดำเนินการในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และเงินงบประมาณที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนราธิวาส - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบึงกาฬ - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสิงห์บุรี - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาญจนบุรี - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดฉะเชิงเทรา - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมุกดาหาร - กรมการปกครอง - สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๔ (นครสวรรค์) - อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ การจัดทำแผนจัดการความหลากหลายทางชีวภาพจะต้องมีการเตรียมความพร้อมหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับหมวดการเสริมสร้างสมรรถนะและแรงจูงใจในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากนี้ สามารถประกาศกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบ มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ได้ตามมาตรา ๕

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
- อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง) - อุทยานแห่งชาติเขาแหลม จังหวัดกาญจนบุรี สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง) - อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง) - กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง - ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอุบลราชธานี - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกระบี่ - ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงอ่าวไทยตอนล่าง จังหวัดสงขลา - สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดกำแพงเพชร - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดระนอง - องค์การบริหารส่วนตำบลกิ้ดช้าง จังหวัดเชียงใหม่	
๓.๖ ต้องจัดเตรียมงบประมาณดำเนินการ หน่วยงานต้องเตรียมความพร้อมให้บุคลากรเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผน รวมทั้งเตรียมความพร้อมในการกำหนดยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนกำหนดแผนงาน แผนปฏิบัติการ การกำหนดตัวชี้วัด รวมถึงแผนการติดตามประเมินผลร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานสวนสาธารณะ กทม. - สำนักสิ่งแวดล้อม กทม. - สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ กรมวิชาการเกษตร - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดราชบุรี - กรมประมง - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี - เทศบาลตำบลท่าจีน จังหวัดสมุทรสาคร	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๓.๗ หน่วยงานพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนดังกล่าว เพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ก่อให้เกิดความสมบูรณ์และความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเล ซึ่งมีความเกี่ยวข้องในการผลิตและพัฒนางานวิจัยทางการประมงต่อไป - ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (พังงา) หน่วยงานพร้อมให้ความร่วมมือและให้การสนับสนุนการดำเนินงานอย่างเต็มที่ในส่วนที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดชลบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๘. หน่วยงานมีภารกิจด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรดินเป็นหลัก นอกจากนี้ หน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่ในภูมิภาคซึ่งเกี่ยวข้องกับชุมชน ดังนั้น หน่วยงานต้องมีการปรับนโยบายให้สอดคล้องกับ (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. .... ซึ่งเจ้าหน้าที่อาจจะต้องปรับแผนในการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานและให้สอดคล้องกับ (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. .... - สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๕ จังหวัดขอนแก่น	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๙ การยกระดับให้มีแผนการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพระดับจังหวัดเป็นผลดีเป็นการให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ - อบจ.บึงกาฬ	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๑๐ นโยบายการบริหารระดับส่วนราชการจะต้องเป็นไปตามแผนการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ (ระยะ ๕ ปี) - กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๑๑ ต้องมีการปรับแผนการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพให้สอดคล้องกับแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - เทศบาลตำบลโคกกรวด จังหวัดนครราชสีมา	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๓.๑๒ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็น อปท. ขนาดใหญ่ที่สุดในจังหวัด แม้จะไม่มีพื้นที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดทำแผนระดับชุมชน แต่อาจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการบูรณาการร่วมกับ อปท. อื่น และส่วนราชการในจังหวัด หรือร่วมเป็นคณะกรรมการระดับจังหวัดในการจัดทำแผน ทั้งนี้ อบจ. จะต้องสนับสนุนและทราบแผนจัดการความหลากหลายดังกล่าว - องค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี - องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี - องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๑๓ การจัดทำแผนจัดการความหลากหลายทางชีวภาพระดับจังหวัดจึงต้องดำเนินการสร้างข้อตกลงร่วมกัน - อุทยานแห่งชาติไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๑๔ เป็นสิ่งที่ควรทำอยู่แล้วเพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรทางชีวภาพของไทย - นายพีระศักดิ์ ศรีนิเทศน์ ข้าราชการบำนาญ ราชบัญฑิตยสภา สำนักวิทยาศาสตร์	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๑๕ อาจมีผลกระทบต่อหน่วยงานบ้างแต่จำเป็นต้องเริ่มดำเนินการ - สำนักงานประมง จังหวัดนครสวรรค์	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๑๖ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตราด	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการประสานงานหรือขับเคลื่อนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับจังหวัด และยังสอดคล้องกับ มาตรา ๒๓ วรรคสอง ซึ่งกำหนดว่า

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
	การดำเนินการตามมาตรา ๒๓ (๓) และ ๒๓ (๕) รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดภารกิจแก่ส่วนราชการภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดกระบวนการติดตามตรวจสอบ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง และการดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อให้เป็นไปตามแผนจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
ประเด็น เรื่อง การขึ้นทะเบียนชุมชนท้องถิ่น (มาตรา ๑๒)	
๓.๑๗ การขึ้นทะเบียนชุมชนท้องถิ่นจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นของคนในชุมชน และจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้ชุมชนเข้มแข็งและใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างคุ้มค่า - สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา - ประธานอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน จังหวัดนครปฐม - ประธานอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน จังหวัดสระแก้ว - สำนักงานเกษตร จังหวัดสตูล	สามารถจัดทำอนุบัญญัติ ภายใต้มาตรา ๑๒ เพื่อกำหนดรายละเอียด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนชุมชนท้องถิ่น โดยให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อสนับสนุนองค์ความรู้ในการจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพในระดับท้องถิ่น เพื่อใช้ประกอบการจัดทำข้อมูลบัญชีทรัพยากรชีวภาพของประเทศและแผนบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ ซึ่งจะสอดคล้องกับมาตรา ๒๔ ที่กำหนดให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบพิจารณาสนับสนุนและเสริมสร้างสมรรถนะและแรงจูงใจให้ประชาชนและชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
๓.๑๘ การขึ้นทะเบียนชุมชนท้องถิ่นจะส่งผลดี เนื่องจากทำให้ชุมชนท้องถิ่นมีความเป็นเจ้าของ ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะว่าควรมีมาตรการบริหารความเท่าเทียมในการแบ่งปันผลประโยชน์และมีผู้เชี่ยวชาญเข้าไปให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อป้องกันมิให้มีการเอารัดเอาเปรียบหรืออาศัยความไม่รู้ของชุมชน และควรออกแบบระบบฐานข้อมูลที่ใช้งานได้ง่าย และเก็บข้อมูลได้เป็นมาตรฐานเดียวกันและควรมีหน่วยงานพี่เลี้ยงให้ความรู้ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน รวมทั้งควรกำหนดให้หน่วยงานส่วนกลางสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญเข้าไปให้ความรู้การจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพในระดับท้องถิ่น และเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่ายและเข้าใจง่าย -ประธานอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน จังหวัดกาฬสินธุ์	สามารถจัดทำอนุบัญญัติ ภายใต้มาตรา ๑๒ เพื่อกำหนดรายละเอียด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนชุมชนท้องถิ่น โดยให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อสนับสนุนองค์ความรู้ในการจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพในระดับท้องถิ่น เพื่อใช้ประกอบการจัดทำข้อมูลบัญชีทรัพยากรชีวภาพของประเทศและแผนบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ ซึ่งจะสอดคล้องกับมาตรา ๒๔ ที่กำหนดให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบพิจารณาสนับสนุนและเสริมสร้างสมรรถนะและแรงจูงใจให้ประชาชนและชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๓.๑๙ จะมีการดำเนินการร่วมระหว่างชุมชนกับส่วนราชการในด้านการอนุรักษ์พันธุ์มากขึ้น การบริหารจัดการแบ่งปันผลประโยชน์ก็ทำให้มีช่องทางหลากหลายในการนำพันธุ์ท้องถิ่นที่ดีไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น - สภาเกษตรกรจังหวัดหนองคาย	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๒๐ ท้องถิ่นจะได้มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการทรัพยากรของตนเองได้ดียิ่งขึ้น - หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๒๑ จะเป็นการเพิ่มบทบาทชุมชนในการมีส่วนร่วม จะเพิ่มขั้นตอนในการอนุญาต เข้าถึง แบ่งปัน และมีความยุติธรรม เป็นที่ยอมรับของชุมชนมากขึ้น - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๘ จังหวัดขอนแก่น	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๒๒ การให้แต่ละชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่นจะต้องกำหนดวิธีการ หลักเกณฑ์ และข้อปฏิบัติที่ชัดเจน โปร่งใส รวมถึงให้แต่ละชุมชนมีความเข้าใจไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อป้องกันและลดข้อขัดแย้งของคนในชุมชนและระหว่างชุมชน - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดราชบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบ การจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๒๓ เนื่องจากการขึ้นทะเบียนชุมชนท้องถิ่น ทช. มีการดำเนินการรับลงทะเบียนอยู่แล้ว รวมทั้งในหลายหน่วยงานก็มีการรับลงทะเบียนด้วยเช่นกัน ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความสับสนในการลงทะเบียนของชุมชน จึงมีความเห็นว่า ควรใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นเครื่องมือในการรวบรวม ประสาน และส่งเสริมองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่ชุมชนท้องถิ่นที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว เกี่ยวกับวิธีการในการอนุรักษ์ เข้าถึง และแบ่งปันผลประโยชน์จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง - กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ชุมชนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้มีลักษณะเฉพาะและมีเจตนารมณ์จะให้สิทธิประโยชน์เฉพาะชุมชนที่ได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ หากมีชุมชนที่ได้ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายอื่นและประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องมาขึ้นทะเบียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ภายใต้พระราชบัญญัตินี้

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๓.๒๔ ทำให้เกิดการบูรณาการในการทำงานร่วมกับชุมชนได้อย่างดี และสามารถบริหารจัดการแผนงานและโครงการได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและชุมชน - สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมหาสารคาม	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๒๕ จะสนับสนุนการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดปราจีนบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๒๖ ต้องมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ชุมชนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัตินี้ จะได้รับการพิจารณาเพื่อให้ได้รับการสนับสนุน การเสริมสร้างสมรรถนะและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ จากหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๒๔
๓.๒๗ การให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นตนจะช่วยให้ท้องถิ่นรู้จักและหวงแหนตลอดจนการตระหนักถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพให้เกิดประโยชน์และยั่งยืนมากที่สุด - ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเชียงใหม่ - องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๒๘ การได้รับแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพรวมทั้งการสนับสนุนเสริมสร้างสมรรถนะและแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดเพชรบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๓.๒๙ การขึ้นทะเบียนชุมชนอาจจะทำให้ประชาชนได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการจัดการและสร้างองค์ความรู้เรื่องการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ - ส่วนวิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์ป่าไม้ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ชุมชนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัตินี้ จะได้รับการพิจารณาเพื่อให้ได้รับการสนับสนุน การเสริมสร้างสมรรถนะและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ จากหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๒๔
๓.๓๐ มีความซ้ำซ้อนกับการขึ้นทะเบียนป่าชุมชนหรือไม่ - สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้	ชุมชนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้มีลักษณะเฉพาะและมีเจตนารมณ์จะให้สิทธิประโยชน์เฉพาะชุมชนที่ได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ หากมีชุมชนที่ได้ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายอื่นและประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องมาขึ้นทะเบียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ภายใต้พระราชบัญญัตินี้
๓.๓๑ คำว่าชุมชนท้องถิ่นครอบคลุมกว้างขวางเพียงใด ชุมชนในเมืองไม่ต้องรับผิดชอบหรือใช้ประโยชน์ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ - รศ.ดร.อุทิศ กุฏอินทร์	ตามมาตรา ๔ นิยามของคำว่า “ชุมชนท้องถิ่น” ครอบคลุมถึงชุมชนในเมืองด้วยแล้ว
๓.๓๒ หากท้องถิ่นที่มีความหลากหลายทางชีวภาพจำนวนมาก ก็จะทำให้ในแต่ละท้องถิ่นมองเห็นความสำคัญของทรัพยากรที่มีอยู่ และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด - องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายหาด จังหวัดสมุทรสงคราม	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๓๓ คนในชุมชนท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการช่วยอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นกลุ่มคนที่มีความใกล้ชิดกับทรัพยากรมากที่สุด - อุทยานแห่งชาติไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี - องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๓.๓๔ จะเป็นการเพิ่มเครือข่ายในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่มากยิ่งขึ้น เนื่องจากปัจจุบัน ทส. ได้มีการบูรณาการเครือข่ายด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในรูปของเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ซึ่งมีระเบียบ ทส. รองรับอยู่แล้ว เห็นควรใช้ฐานข้อมูลของบุคลากรให้ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นเพื่อลดความซ้ำซ้อนและเป็นการยกระดับความสำคัญให้กับ ทสม. มากยิ่งขึ้น - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุโขทัย	ชุมชนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้มีลักษณะเฉพาะและมีเจตนารมณ์จะให้สิทธิประโยชน์เฉพาะชุมชนที่ได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ หากมีชุมชนที่ได้ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายอื่นและประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องมาขึ้นทะเบียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ภายใต้พระราชบัญญัตินี้
๓.๓๕ ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับความคุ้มครองในด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรในพื้นที่ ไม่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และเกิดความหวงแหนและปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่นตนและใช้ประโยชน์เพื่ออนุชนรุ่นหลังสืบไป - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดจันทบุรี - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๓๖ จะเป็นการลดภาระให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพิ่มบทบาทให้กับชุมชนมากยิ่งขึ้น สามารถดูแลตนเองเกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็งได้ - เทศบาลตำบลท่าจีน จังหวัดสมุทรสาคร	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓.๓๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลการขึ้นทะเบียนชุมชนท้องถิ่นใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ตลอดถึงการส่งเสริมทำความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ประสานการทำงาน ให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อพัฒนาชุมชน สังคม ส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู คุ้มครอง บำรุงรักษา บริหารจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ - องค์การบริหารส่วนจังหวัดนราธิวาส	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๔. หมวด ๒ คณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (มาตรา ๑๓ ถึงมาตรา ๒๓)	
ประเด็น เรื่อง องค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (มาตรา ๑๓ ถึงมาตรา ๒๓)	
๔.๑ มาตรา ๑๓ มีข้อสังเกตว่า การระบุว่า กรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ (๓) เช่น ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ จะมอบหมายให้ผู้อื่นมาประชุมแทนก็ได้ แต่ผู้ได้รับมอบหมายต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป อาจเป็นข้อจำกัดในการเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการ และอาจส่งผลให้เกิดกรณีไม่เป็นองค์ประชุมตามมาตรา ๒๑ - กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ	เห็นควรให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากประสงค์จะให้ผู้ได้รับมอบหมายเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการแทนจะต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป ซึ่งจะเป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ
๔.๒ มาตรา ๑๓ (๓) เสนอให้เพิ่ม ปลัดกระทรวงการคลัง และเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เป็นกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ (๓) ด้วย เนื่องจากมาตรา ๑๘ (๖) ระบุให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการจูงใจเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพควบคู่กับการอนุรักษ์ เช่น มาตรการทางการเงิน การคลัง ภาษีอากร และการส่งเสริมการลงทุน - กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ	เห็นควรให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากหากมีประเด็นข้อหารือที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลังหรือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สามารถเชิญผู้แทนเข้าร่วมประชุมเพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะได้
๔.๓ มาตรา ๑๓ (๓) เสนอให้เพิ่ม “เลขาธิการสภาเกษตรกรแห่งชาติ” ในองค์ประกอบของคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ มาตรา ๑๓ (๓) - สภาเกษตรกรจังหวัดฉะเชิงเทรา	เห็นควรให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากหากมีประเด็นข้อหารือที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของสภาเกษตรกรแห่งชาติสามารถเชิญผู้แทนเข้าร่วมประชุมเพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะได้
๔.๔ มาตรา ๑๓ เสนอให้เพิ่ม ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ - องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร	เห็นควรให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากหากมีประเด็นข้อหารือที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถเชิญผู้แทนเข้าร่วมประชุมเพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะได้

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๔.๕ มาตรา ๑๓ เสนอให้เพิ่ม หน่วยงาน องค์กร สมาคม ที่มีการรับรองตามกฎหมาย เพื่อเป็นตัวแทนกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง เช่น ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประธานสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และอื่น ๆ เพื่อให้มีสัดส่วนเท่าเทียมกันหรือใกล้เคียงกันกับข้าราชการประจำ - สภาเกษตรกรจังหวัดพะเยา	เห็นควรให้คงไว้เช่นเดิม และสามารถเข้าร่วมเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการได้ในฐานะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีสัญชาติไทย และเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงานหรือประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ตามมาตรา ๑๓ (๔)
๔.๖ มาตรา ๑๓ เสนอให้เพิ่ม ผู้แทนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านที่ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่งตั้ง จำนวน ๑ คน เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในมาตรา ๑๓ (๔) - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๐ จังหวัดอุดรธานี	เห็นควร ให้คงไว้เช่นเดิม และสามารถเข้าร่วมเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการได้ในฐานะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีสัญชาติไทย และเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงานหรือประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ตามมาตรา ๑๓ (๔)
๔.๗ มาตรา ๑๓ เสนอให้ระบุประเภทของผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละสาขา และมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้ครอบคลุมและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ในมาตรา ๑๓ (๔) - นายอนุวัฒน์ นทีวัฒนา ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะอนุกรรมการวิชาการความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านชนิดและระบบนิเวศ	เห็นควรให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากมาตรา ๑๓ (๔) รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน แต่ไม่เกิน ๑๐ คน จากผู้ที่มีสัญชาติไทย และเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงานหรือประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ทั้งนี้ ประเภทหรือสาขาของผู้ทรงคุณวุฒิสามารถกำหนดไว้ในหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔.๘ มาตรา ๑๔ เสนอให้เพิ่ม “หรือผู้ที่เคยถูกพรรคการเมือง ให้ออก ปลดออก ขับออกจากการประพฤติชั่วร้ายแรง” ต่อท้าย มาตรา ๑๔ (๒) - สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ	เห็นควรให้คงไว้เช่นเดิมเนื่องจากการกำหนดลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ (๑) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง เป็นไปตามหลักสากลแล้ว ดังนั้น จึงไม่ควรกำหนดให้ผู้ที่เคยถูกพรรคการเมืองให้ออก ปลดออก ขับออกจากการประพฤติชั่วร้ายแรง เป็นลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๔.๙ มาตรา ๒๑ มีข้อสังเกตในมาตรา ๒๑ วรรคสอง ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ซึ่งในมาตรา ๑๓ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ ไม่มีการลำดับว่าผู้ใดจะเป็นรองประธานกรรมการลำดับที่ ๑ หรือ ๒ ดังนั้น การปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ วรรคสอง อาจเกิดปัญหาได้ จึงควรจัดลำดับและบัญญัติให้ชัดเจน - กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เห็นควรเพิ่มการกำหนดลำดับของรองประธานกรรมการ “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง” และปรับข้อความในมาตรา ๒๑ เรื่องการประชุมคณะกรรมการให้สอดคล้องกัน
๔.๑๐ มาตรา ๒๒ เสนอให้บัญญัติเพิ่มเติมให้คณะกรรมการมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะทำงานด้วย - กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เห็นควร ให้ปรับข้อความในมาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานด้วย
๔.๑๑ มาตรา ๒๒ เสนอให้มีคณะอนุกรรมการระดับภูมิภาคหรือระดับจังหวัดในการรับนโยบายสู่การปฏิบัติในแต่ละพื้นที่และเป็นการสะท้อนความต้องการพัฒนาและแก้ไขปัญหา - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการได้อยู่แล้ว ตามมาตรา ๒๒ โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการระดับภูมิภาคหรือระดับจังหวัดไว้ในพระราชบัญญัติ
๔.๑๒ มาตรา ๑๓ (๓) เสนอให้เพิ่มองค์ประกอบคณะกรรมการ โดยเพิ่มผู้แทนจากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ การสื่อสารกับมวลชน และผู้แทนจากกระทรวงยุติธรรม ในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายและการตีความข้อกฎหมาย - สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดเลย	เห็นควรให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากหากมีประเด็นข้อหารือที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หรือกระทรวงยุติธรรม สามารถเชิญผู้แทนเข้าร่วมประชุมเพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะได้
๔.๑๓ มาตรา ๑๓ มีข้อกังวล เรื่องคณะกรรมการ ที่กำหนดให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการนั้น อาจเป็นระดับที่สูงไป ในทางปฏิบัติอาจไม่สามารถทำได้ เห็นควรเสนอกำหนดให้รัฐมนตรีหน่วยงานรับผิดชอบเป็นเจ้าภาพหลัก คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานร่วม โดยองค์ประกอบของคณะกรรมการ แต่งตั้งในระดับปลัดกระทรวงฯ หรืออธิบดีหน่วยงาน	เห็นควรให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากประสงค์จะให้คณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ เป็นคณะกรรมการระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และมีเจตนารมณ์ให้ผู้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการ เป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ หากว่าประธานหลักไม่สามารถร่วมประชุมได้ ประธานร่วม สามารถดำเนินการและจัดให้มีการประชุมได้ - นายสัตวแพทย์ กษิดิ์เดช ธีรินิตยาธาร	
๔.๑๔ มาตรา ๓๑ กำหนดให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำแนะนำของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ จัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพ ซึ่งจากประสบการณ์ พบว่าการดำเนินงานโดยส่วนใหญ่แล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นผู้ปฏิบัติ จึงเห็นควรให้ระบุหน่วยงานรับผิดชอบภาครัฐ คือ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ ดำเนินการด้วยถ้าสามารถปฏิบัติได้ เนื่องจากมีความเห็นว่า พ.ร.บ. ฉบับนี้ มุ่งเน้นให้ชุมชนเห็นความสำคัญของพืชท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น - นายสัตวแพทย์ กษิดิ์เดช ธีรินิตยาธาร	เห็นควรให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากหากมีประเด็นข้อหารือที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถเชิญผู้แทนเข้าร่วมประชุมเพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะได้
๕. หมวด ๓ การเสริมสร้างสมรรถนะและแรงจูงใจในการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน (มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕)	
๕.๑ เสนอให้ปรับชื่อหมวด ๓ เป็น “การมีส่วนร่วมของชุมชน การเสริมสร้างสมรรถนะ...” และให้ระบุภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบของชุมชนท้องถิ่นที่ระบุบทบาทไว้ตามมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๘ - นายอนุวัฒน์ นทีวัฒนา ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะอนุกรรมการวิชาการความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านชนิดและระบบนิเวศ	เห็นควรปรับชื่อหมวดเป็น “การเสริมสร้างสมรรถนะและแรงจูงใจในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ” เนื่องจากการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ครอบคลุมทั้งการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ตลอดจนการควบคุมผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งจากชนิดพันธุ์ต่างถิ่นและสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม โดยสามารถกำหนดรายละเอียดภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบของชุมชนท้องถิ่นไว้ในอนุบัญญัติ ภายใต้มาตราที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น
๕.๒ เสนอให้เพิ่มมาตราที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน และควรคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ระดับชาติเพื่อพัฒนาประเทศด้วย ไม่ใช่เฉพาะชุมชนท้องถิ่น ควรผลักดันการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืนและเกิดผลดีต่อประเทศ โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรม ยารักษาโรค วัสดุก่อสร้างและอาหาร - รศ.ดร.อุทิศ กุฎอินทร์	เห็นควรให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากการส่งเสริมการวิจัยดังกล่าว บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘ (๘) กำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดมาตรการเพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๖. หมวด ๔ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ (มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๑)	
ประเด็น เรื่อง การประกาศเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ และเปิดโอกาสให้เอกชนนำพื้นที่มาขึ้นทะเบียนเป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพตามความสมัครใจ (มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๙)	
๖.๑ เสนอให้จัดเตรียมข้อมูลว่า การประกาศเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพตามมาตรา ๒๗ จะซ้ำซ้อนกับการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ โดยเฉพาะร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... มาตรา ๔๗ ซึ่งกำหนดให้พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมไว้แล้ว - กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การประกาศเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นการเสริมหรือเติมเต็มช่องว่างของกฎหมายเฉพาะที่มีอยู่ ซึ่งเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพเปิดโอกาสให้พื้นที่เอกชนหรือพื้นที่กรรมสิทธิ์สามารถมาขึ้นทะเบียนเป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพได้ ตามเจตนารมณ์ของ (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. .... ที่เน้นการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
๖.๒ เสนอให้มีการกำหนดระยะเวลาของการบังคับใช้มาตรการประกาศกำหนดเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ ตามมาตรา ๒๗ - กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การกำหนดเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่ที่มีความหลายทางชีวภาพ จึงไม่ควรกำหนดระยะเวลาบังคับใช้มาตรการ ทั้งนี้ รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพได้ตามความเหมาะสม
๖.๓ เสนอให้มีมาตราที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ความหลากหลายระดับพันธุกรรม โดยเฉพาะพันธุกรรมดั้งเดิมตามธรรมชาติและทางการเกษตร - รศ.ดร.อุทิศ กุฎอินทร์	เห็นควรให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากการอนุรักษ์ความหลากหลายระดับพันธุกรรมอาจยังไม่มีความชัดเจนในทางปฏิบัติ
๖.๔ เสนอให้มีมาตราที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยด้วย (*Ex-situ* Conservation) - รศ.ดร.อุทิศ กุฎอินทร์	การประกาศเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพครอบคลุมทั้งการอนุรักษ์ในพื้นที่ตามธรรมชาติ (*In-situ* Conservation) และการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยหรือแหล่งรวบรวมชนิดพันธุ์ (*Ex-situ* Conservation)
๖.๕ มีข้อสังเกตว่า การประกาศพื้นที่คุ้มครองควรมีการประกาศเป็นพระราชกฤษฎีกาหรือกฎกระทรวง และควรมีการกำหนดหน่วยงานระดับพื้นที่ในการรับผิดชอบแต่ละแห่ง - รศ.ดร.อุทิศ กุฎอินทร์	ตามมาตรา ๒๗ กำหนดให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศกำหนดเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากนี้ การกำหนดหน่วยงานระดับพื้นที่ในการรับผิดชอบแต่ละแห่ง กำหนดไว้ในมาตรา ๒๓ วรรคสอง การดำเนินการตาม (๓) และ (๕) รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดภารกิจ

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
	แก่ส่วนราชการภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง และการดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อให้เป็นไปตามแผนจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
๖.๖ เสนอให้เพิ่มเติมวรรคสอง มาตรา ๒๗ ให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถเสนอพื้นที่ที่มีระบบนิเวศหรือความหลากหลายทางชีวภาพที่เหมาะสมสำหรับการคุ้มครอง รักษาถิ่นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติ หรือเพื่อคงไว้ซึ่งทรัพยากรชีวภาพหรือกระบวนการทางนิเวศวิทยา หรือเพื่อเป็นตัวอย่างของสภาพแวดล้อมธรรมชาติสำหรับการวิจัย การตรวจสอบติดตามผล และการศึกษาเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพได้ ผ่านทาง สผ. - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชลบุรี	ชุมชนท้องถิ่นสามารถมีส่วนร่วมในการเสนอพื้นที่เพื่อประกาศเป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพได้ เพื่อให้ สผ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการ พิจารณาว่า พื้นที่ดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๒๗ หรือไม่ หากมีความเหมาะสมตามที่กำหนดก็สามารถดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อประกาศเป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพต่อไป
๖.๗ คำว่า “หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์” และ “เจ้าของกรรมสิทธิ์” หมายถึง เฉพาะที่ดินที่มีหลักฐานเป็นโฉนดที่ดิน ซึ่งแสดงออกถึงการมีกรรมสิทธิ์อย่างเดียวหรือไม่ เหตุใดจึงไม่รวมถึงหนังสือแสดงสิทธิครอบครองในที่ดินด้วย เช่น หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ก. หรือ น.ส.๓) ซึ่งผู้ครอบครองที่ดินตามหลักฐานดังกล่าวย่อมมีสิทธิเช่นเดียวกับเจ้าของกรรมสิทธิ์ตามนัยมาตรา ๑๓๓๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เช่นเดียวกัน - สำนักงานที่ดินจังหวัดสระบุรี	เห็นควรให้ปรับข้อความในมาตรา ๒๙ เป็น “กรณีเป็นที่ดินที่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่นของบุคคลใดที่มิใช่หน่วยงานของรัฐ และที่ดินดังกล่าวมีลักษณะตามที่กำหนดในมาตรา ๒๗ หากบุคคลนั้นประสงค์จะให้กำหนดเป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ ให้ขอขึ้นทะเบียนและจัดทำมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ”
๖.๘ การเปิดโอกาสให้เอกชนนำพื้นที่มาขึ้นทะเบียนเป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพจะส่งผลดี เนื่องจากเปิดโอกาสให้ความหลากหลายทางชีวภาพได้รับความคุ้มครองมากขึ้น และสามารถกระตุ้นให้ภาคเอกชนด้วยกันเองในเรื่องของการแข่งขันกันทางด้าน CSR - เครือข่ายเยาวชนระดับโลกเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ ประจำประเทศไทย	การเปิดโอกาสให้เอกชนนำพื้นที่มาขึ้นทะเบียนเป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นไปตามมาตรา ๒๙

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๖.๙ กรณีที่พื้นที่ที่นำมาขึ้นทะเบียนเป็นเขตคุ้มครองฯ ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่ดูแลรักษาพื้นที่ก่อน ดังนั้น สปก. จะต้องกำหนดขั้นตอน หลักเกณฑ์ วิธีการในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ ให้ ส.ป.ก. จังหวัดใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานี	เห็นควรให้ไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๑๐ มาตรา ๒๗ กำหนดว่า ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายประกาศด้วย ควรเพิ่มและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายประกาศพร้อมพิกัดทางภูมิศาสตร์กำกับด้วย - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต	เห็นควรให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากมีข้อกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดทำแผนที่แนบท้ายประกาศกำหนดไว้เป็นการเฉพาะอยู่แล้ว
๖.๑๑ มาตรา ๒๗ การกำหนดพื้นที่ใดให้เป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ เสนอให้จัดทำกฎกระทรวง เพื่อกำหนดลักษณะของพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสำหรับประกอบการตัดสินใจ และในการกำหนดพื้นที่หรือมาตรการสำหรับเขตคุ้มครองฯ ให้คำนึงผลกระทบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือมีการรับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียในบริเวณใกล้เคียงเพื่อให้ได้รับข้อมูลครบถ้วน นำไปสู่การกำหนดมาตรการเยียวยาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการกำหนดเขตคุ้มครอง เช่น หากพื้นที่ดังกล่าวมีความจำเป็นต้องใช้ในการเดินเรือหรือมีการประกอบกิจการอยู่ในบริเวณนั้น ไม่สามารถย้ายออกได้ ก็ต้องกำหนดมาตรการรองรับ เป็นต้น - บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ การประกาศกำหนดพื้นที่ใดให้เป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพต้องเข้าข่ายตามมาตรา ๒๗ และจะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาตามมาตรา ๒๘
๖.๑๒ มาตรา ๒๖ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่มีการพูดถึงมาตรการอื่นใดเกี่ยวกับอนุรักษ์ทรัพยากรและความหลากหลายทางพันธุกรรมและการใช้ประโยชน์ แต่ในหมวดการควบคุมผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพกลับเน้นพูดถึงผลกระทบทางพันธุกรรมและสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ซึ่งไม่สอดรับกัน (การอนุรักษ์สิ่งนั้น/การลดผลกระทบสิ่งนั้น/การกำหนดโทษไว้สำหรับสิ่งนั้น) - นายโชคชัย ทองใบ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค ๑	ข้อบัญญัติภายใต้หมวดการควบคุมผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและชนิดพันธุ์ต่างถิ่นซึ่งอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนให้เป็นไปอย่างปลอดภัยเหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินงานในระดับสากลไว้เป็นการเฉพาะ โดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการใช้ประโยชน์สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและชนิดพันธุ์ต่างถิ่นจะต้องไม่ฝ่าฝืนและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๖.๑๓ หากเอกชนนำมาขึ้นทะเบียน หน่วยงานราชการสามารถเข้าไปตรวจสอบหรือกำกับดูแลได้หรือไม่ อาจจะยากในการบริหารความหลากหลายในที่ของเอกชน - สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๖ - สำนักงานประมง จ.ชลบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ พื้นที่กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ประกาศเป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ ตามมาตรา ๒๙ ต้องจัดทำมาตรการการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ ซึ่งหน่วยงานราชการจะมีบทบาทในด้านการประสานงาน การติดตามตรวจสอบและกำกับดูแล ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการ และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการกำหนดพื้นที่ให้เป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ ตามมาตรา ๒๗
๖.๑๔ รัฐ เอกชน ประชาชน ควรทำ MOU ร่วมกัน หรือต้องปรับรูปแบบการทำงานให้สอดคล้องกัน - ประธานอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน จังหวัดสระแก้ว - สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสระแก้ว	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ การบริหารจัดการเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ จำเป็นต้องสร้างความร่วมมือและประสานงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน เพื่อให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
๖.๑๕ อาจมีผลกระทบกับเกษตรกรที่มีพื้นที่ติดกัน - สำนักงานสภาเกษตรจังหวัดกรมุกดาหาร	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ มาตรา ๒๘ ได้กำหนดขั้นตอนการประกาศเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ โดยจะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาด้วย

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๖.๑๖ การกำหนดเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ และเปิดโอกาสให้เอกชนนำพื้นที่มาขึ้นทะเบียนเป็นเขตคุ้มครองฯ สร้างประโยชน์ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ ทำให้บริเวณ ซึ่งเป็นเขตคุ้มครองฯ สามารถฟื้นฟูไปสู่การสร้างความหลากหลายทางชีวภาพที่มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม กลายเป็นพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์ไม่ถูกทำลายได้โดยง่าย และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่อื่น ๆ ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญให้กระจายออกไปเป็นวงกว้างได้ อย่างไรก็ตาม ย่อมเป็นการสร้างภาระหน้าที่เพิ่มแก่หน่วยงานที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ ที่จะต้องดำเนินการสร้างเขตคุ้มครองฯ และดำเนินการใดในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยอาจจะต้องเพิ่มบุคลากรผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญมาช่วยเรื่องนี้ รวมทั้งมีงบประมาณที่จะต้องนำมาใช้ดำเนินการเพิ่มขึ้นด้วย - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๘ (ขอนแก่น)	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๑๗ จะเกิดการขยายจำนวนพื้นที่เขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพเพิ่มมากขึ้น ส่งผลดีต่อส่วนรวม แต่ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ให้ครอบคลุมและรัดกุม เพื่อความยั่งยืนของเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบ การจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๑๘ อาจมีผลต่อประชาชนและชุมชนใกล้เคียงที่มีการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ ควรสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้เกิดความตระหนักและมีความภูมิใจในการอนุรักษ์ร่วมกันในชุมชน - ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอุบลราชธานี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ มาตรา ๒๘ ได้กำหนดขั้นตอนการประกาศเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ โดยจะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณา ประกอบกับมาตรา ๒๔ ได้กำหนดให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา และเผยแพร่ความรู้หรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพให้แก่ชุมชนท้องถิ่นด้วย

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๖.๑๙ จะเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการคุ้มครองทรัพยากรฯ - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดปราจีนบุรี - องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๒๐ อาจเกิดการผูกขาดการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพจากเอกชนที่มาขึ้นทะเบียนเป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ - องค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ เจตนารมณ์ของมาตรา ๒๙ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองในที่ดินสามารถขอขึ้นทะเบียนเป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ โดยจะต้องยินยอมปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ดังนั้น การดำเนินการดังกล่าว จึงไม่เป็นเหตุให้มีการผูกขาดการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ
๖.๒๑ มาตรา ๒๗ ถึง มาตรา ๒๙ หน่วยงานไม่ขัดข้อง หากประชาชนสมัครใจ และพื้นที่ดังกล่าวมีความพร้อมที่จะถูกกำหนดเป็นพื้นที่ที่ใช้สำหรับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งนี้ อาจจะต้องมีการหารือเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป - ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง พังงา	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ หมวด ๔ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ได้กำหนดกระบวนการดำเนินงานดังกล่าวไว้แล้ว
๖.๒๒ การกำหนดเขตคุ้มครองเป็นเรื่องดี แต่การเปิดโอกาสให้เอกชนนำพื้นที่มาขึ้นทะเบียนตามความสมัครใจ เอกชนในที่นี้เป็นกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ควรจะให้ทุกภาคส่วนมีส่วนรับรู้ป้องกันเอกชนที่อยู่ภายนอกมาหาผลประโยชน์ - เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน จังหวัดพะเยา	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ การกำหนดเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพตามมาตรา ๒๙ จะต้องมีมาตรการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพควบคู่กัน ซึ่งครอบคลุมถึงการป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์จากบุคคลภายนอก

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๖.๒๓ สนับสนุนให้มีการส่งเสริมการปลูกต้นไม้ การอนุรักษ์สัตว์ป่า ในพื้นที่เอกชน - บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ บทบัญญัติในหมวดนี้ จะมีความเชื่อมโยงกับหมวด ๓ เรื่องการเสริมสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
๖.๒๔ มาตรา ๒๙ การเปิดโอกาสให้เอกชนขึ้นทะเบียนเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ ตามความสมัครใจ อาจจะเป็นการตีกรอบ ทำให้การเก็บข้อมูล การศึกษา Dynamic ของความหลากหลายถูกจำกัดให้แคบลง งานวิจัยอาจทำได้ยากขึ้น - กองวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว	เห็นควรให้รับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ การกำหนดเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ มีเจตนารมณ์ที่จะคุ้มครองพื้นที่ดังกล่าว เพื่อเป็นตัวอย่างของสภาพแวดล้อมธรรมชาติสำหรับการศึกษาวิจัยได้ ตามมาตรา ๒๗ ดังนั้น การที่เอกชนสามารถนำพื้นที่ของตนมาขึ้นทะเบียนเป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ และจัดทำมาตรการอนุรักษ์ ไม่ได้เป็นข้อจำกัดสำหรับการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพแต่อย่างใด
๖.๒๕ มาตรา ๓๐ จะเป็นการส่งเสริมให้เอกชนนำทรัพยากรหายากที่เป็นของตนเองหรือที่อยู่ในความครอบครองมาประกาศกำหนดให้เป็นทรัพยากรชีวภาพคุ้มครอง ทั้งนี้ จะมีมาตรการใดที่ควบคุมการนำทรัพยากรชีวภาพคุ้มครองนั้นไปใช้ประโยชน์อย่างถูกต้อง - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์หันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๒๖ มาตรา ๒๖ ถึง มาตรา ๓๑ ทำให้มีแหล่งทรัพยากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพเพิ่มขึ้น และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรชีวภาพของประเทศอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น - นายพีระศักดิ์ ศรีนิเทศน์ ข้าราชการบำนาญ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๖.๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ควรพิจารณาว่าไม่เป็นพื้นที่ที่อยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐหรือซ้อนทับกับพื้นที่ดังกล่าว และจะต้องรีบดำเนินการจัดหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียน ทั้งนี้ ต้องมีกระบวนการตรวจสอบสิทธิ์บนที่ดินที่ชัดเจนว่าที่ดินดังกล่าวไม่ใช่ที่ดินป่าไม้ - สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้ - สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๕ (สระบุรี)	เจตนารมณ์ของการกำหนดเป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อให้มีมาตรการคุ้มครอง รักษาถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ระบบนิเวศและชนิดพันธุ์ตามมาตรา ๒๗ แต่ทั้งนี้ หากเป็นพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบดูแลรักษาหรือเป็นของหน่วยงานรัฐต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐนั้นก่อนตามมาตรา ๒๗ และ มาตรา ๒๘ เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าหน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของพื้นที่เห็นชอบกับการประกาศกำหนดเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพดังกล่าวก่อน จึงจะดำเนินการได้ ทั้งนี้ หากหน่วยงานไม่เห็นชอบก็ไม่สามารถดำเนินการประกาศให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพได้ กรณีที่ดินเอกชน การตรวจสอบจะอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
๖.๒๘ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ อาจเกิดการทับซ้อนของพื้นที่รับผิดชอบเดิม ในกรณีพื้นที่ที่จะนำมาขึ้นทะเบียนตาม พ.ร.บ. นี้ อยู่ใกล้เคียงกับพื้นที่อนุรักษ์เดิม - อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง) - อุทยานแห่งชาติเขาแหลม จังหวัดกาญจนบุรี สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง) - อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง) - อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังวัดราชบุรี สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง)	ตามมาตรา ๒๘ ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ ดังนี้ ๑) ได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐนั้นก่อน ๒) ต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่เพื่อประกอบการพิจารณา ดังนั้น หากยังไม่ได้ข้อยุติในเรื่องดังกล่าวก็จะไม่สามารถดำเนินการประกาศกำหนดเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพได้
๖.๒๙ มาตรา ๒๗ ถึง มาตรา ๒๙ ทำให้พื้นที่ที่ได้รับการคุ้มครอง ยังคงสภาพของความหลากหลายทางชีวภาพไว้สมบูรณ์ และฟื้นฟูในส่วนที่เสื่อมโทรมได้ดี - องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายหาด จังหวัดสมุทรสงคราม	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๓๐ มาตรา ๒๗ ถึง มาตรา ๒๙ ต้องมีการกำหนดเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพที่ชัดเจน รวมทั้งพื้นที่เขตดังกล่าวฯ เปิดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชุมชนในท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
- เทศบาลตำบลโคกกรวด จังหวัดนครราชสีมา	ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๗ และ มาตรา ๒๘ ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานซึ่งรวมถึงการกำหนดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายประกาศ การรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่เพื่อประกอบการพิจารณา
๖.๓๑ มาตรา ๒๗ ถึง มาตรา ๒๙ จะทำให้เกิดความร่วมมือกันทั้งภาครัฐและเอกชน ส่งผลดีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ทำให้การดำเนินงานในด้านต่างๆ ขยายวงกว้างขึ้น - อุทยานแห่งชาติไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๓๒ มาตรา ๒๗ ถึง มาตรา ๒๙ หากมีการประกาศพื้นที่ป่า และพื้นที่สาธารณะเป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพจะเป็นการดี เพราะปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวถูกบุกรุกเสียหายเป็นจำนวนมาก แต่หากเป็นพื้นที่ของประชาชน (ชาวบ้านพื้นถิ่น) อาจจะทำให้ใช้ชีวิตหรือวิถีชีวิตอยู่ยากขึ้น - หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	เห็นควรให้รับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ การประกาศเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ กรณีเป็นที่ดินที่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองจะต้องเป็นไปตามมาตรา ๒๙ โดยเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้มีสิทธิครอบครองจะต้องแสดงความประสงค์ที่จะนำที่ดินมาขอขึ้นทะเบียนเป็นเขตคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ
ประเด็น เรื่อง การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพในพื้นที่ของตน และนำส่ง สผ. ทุก ๆ ๒ ปี (มาตรา ๓๑)	
๖.๓๓ มาตรา ๓๑ เสนอให้มีกระบวนการให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องของการบริหารจัดการ เช่น การทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพและการจัดทำแผนความหลากหลายทางชีวภาพระดับท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยโสธร - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนราธิวาส - องค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรี - มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา	ในกระบวนการจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพมีความเชื่อมโยงกับการดำเนินการตามมาตรา ๒๔ ภายใต้หมวดว่าด้วยการเสริมสร้างสมรรถนะและแรงจูงใจในการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นการสนับสนุนและเสริมสร้างสมรรถนะและแรงจูงใจในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะสนับสนุนการทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพและแผนบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพระดับท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจุบันมีหน่วยงานที่มีการดำเนินงานร่วมกับชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำข้อมูลทรัพยากรชีวภาพในระดับท้องถิ่น เช่น การดำเนินโครงการ

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
- มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี - สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ (ลำปาง) - สำนักงานปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพฯ	ธนาคารความหลากหลายทางชีวภาพระดับชุมชน (Community Biobank) โดยสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) และการจัดทำข้อมูลทรัพยากรชีวภาพในระดับท้องถิ่น ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
๖.๓๔ มาตรา ๓๑ มีข้อสังเกตว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจยังไม่มีความพร้อมในด้านบุคลากร และต้องเพิ่มงบประมาณในการดำเนินการ รวมทั้งควรให้มีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีความรู้ร่วมดำเนินการ และเทศบาล/อบต. อาจไม่สามารถในการดำเนินการเองต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการจำแนกชนิดพันธุ์ เพื่อให้สามารถบ่งบอกชนิดพันธุ์และจัดทำเป็นฐานข้อมูลได้ ทั้งนี้ ต้องอาศัยนักวิจัยและสถาบันการศึกษาซึ่งมีจำนวนไม่มาก - คณะวิทยาศาสตร์ พลังงานและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ - วนอุทยานพระแท่นดงรัง จังหวัดกาญจนบุรี - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพังงา - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยโสธร - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดฉะเชิงเทรา - ที่ทำการปกครองอำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี - กรมทรัพยากรทางทะเลชายฝั่ง - กรมประมง - องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบึงกาฬ - สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๑ (สุราษฎร์ธานี) - ศูนย์ป่าไม้จังหวัดบุรีรัมย์ กรมป่าไม้ - ศูนย์ป่าไม้จังหวัดชัยภูมิ กรมป่าไม้ - สำนักงานเทศบาลตำบลป่าเมี่ยง จังหวัดเชียงใหม่ - กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓๑ กำหนดให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบให้คำแนะนำแก่เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษในการจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพในพื้นที่ของตนให้มีประสิทธิภาพ ประกอบกับปัจจุบันมีหน่วยงานที่มีการดำเนินงานร่วมกับชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำข้อมูลทรัพยากรชีวภาพในระดับท้องถิ่น เช่น การดำเนินโครงการธนาคารความหลากหลายทางชีวภาพระดับชุมชน (Community Biobank) โดยสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) และการจัดทำข้อมูลทรัพยากรชีวภาพในระดับท้องถิ่น ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
- องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายหาด จังหวัดสมุทรสงคราม - องค์การบริหารส่วนตำบลบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม - อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง) - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง) ราชบุรี	
๖.๓๕ มาตรา ๓๑ มีข้อสังเกตว่า การดำเนินการจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพ มีความจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากนักอนุกรมวิธาน ซึ่งปัจจุบันประเทศขาดแคลนนักอนุกรมวิธานในหลายสาขา อาจประสบปัญหาในการดำเนินการ - องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ การจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพในระดับท้องถิ่น จะต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้เชี่ยวชาญหรือนักอนุกรมวิธาน ตามมาตรา ๒๔ (๑) ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับภารกิจหรือหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการเมื่อพระราชบัญญัติฯ มีผลบังคับใช้
๖.๓๖ มาตรา ๓๑ มีข้อสังเกตว่า แม้จะส่งผลกระทบต่อภาระงานของหน่วยงานผู้ปฏิบัติ แต่ก็มีผลดีต่อการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้หน่วยงานส่วนกลางควรสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญเข้าไปให้ความรู้ในการจัดทำบัญชีดังกล่าว ควรให้ปราชญ์ชาวบ้านหรือตัวแทนจากประชาชนในแต่ละกลุ่มด้วย และควรเผยแพร่ข้อมูลให้สามารถเข้าถึงได้โดยง่ายและเข้าใจง่าย - สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๑ - วนอุทยานพระแท่นดงรัง จังหวัดกาญจนบุรี - มหาวิทยาลัยมหิดล (คณะสัตวแพทยศาสตร์) - ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอุบลราชธานี - เครือข่ายเยาวชนระดับโลกเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ ประจำประเทศไทย (Global Youth Biodiversity Network for Thailand: GYBN Thailand)	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓๑ กำหนดให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบให้คำแนะนำแก่เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษในการจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพในพื้นที่ของตนให้มีประสิทธิภาพ ประกอบกับปัจจุบันมีหน่วยงานที่มีการดำเนินงานร่วมกับชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำข้อมูลทรัพยากรชีวภาพในระดับท้องถิ่น เช่น การดำเนินโครงการธนาคารความหลากหลายทางชีวภาพระดับชุมชน (Community Biobank) โดยสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) และการจัดทำข้อมูลทรัพยากรชีวภาพในระดับท้องถิ่น ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๖.๓๗ มาตรา ๓๑ มีข้อสังเกตว่า ควรออกแบบระบบฐานข้อมูลที่ใช้งานได้ง่าย เก็บข้อมูลได้เป็นมาตรฐานเดียวกันและควรมีหน่วยงานพี่เลี้ยงให้ความรู้ รวมทั้งต้องมีการตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องและเชื่อถือได้ - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนราธิวาส - กลุ่มงานพฤกษศาสตร์ป่าไม้ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดฉะเชิงเทรา - สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา - กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ในกระบวนการจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพมีความเชื่อมโยงกับการดำเนินการตามมาตรา ๒๓ ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ และให้มีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๒๓ (๑) ทำหน้าที่ในการพัฒนาระบบข้อมูลและเครือข่ายข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ รวมถึงบัญชีทรัพยากรชีวภาพของประเทศ และจัดตั้งและพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวแก่องค์กรเอกชน หน่วยงานของรัฐและประชาชนที่เกี่ยวข้อง
๖.๓๘ มาตรา ๓๑ เสนอให้ปรับข้อความในมาตรา ๓๑ เป็น ส่งเสริมเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ โดยคำแนะนำและสนับสนุนของหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพในพื้นที่ของตน ไม่รวมพื้นที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานรัฐ โดยการทำบัญชีต้องจัดให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนท้องถิ่น และนำส่ง สผ. ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการ - กรมการปกครอง	เห็นควรคงข้อความในมาตรา ๓๑ ไว้เช่นเดิม เนื่องจากในกระบวนการจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพมีความเชื่อมโยงกับการดำเนินการตามมาตรา ๒๔ ภายใต้หมวดว่าด้วยการเสริมสร้างสมรรถนะและแรงจูงใจในการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นการสนับสนุนและเสริมสร้างสมรรถนะและแรงจูงใจในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะสนับสนุนการทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพ และแผนบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพระดับท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจุบันมีหน่วยงานที่มีการดำเนินงานร่วมกับชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำข้อมูลทรัพยากรชีวภาพในระดับท้องถิ่น เช่น การดำเนินโครงการธนาคารความหลากหลายทางชีวภาพระดับชุมชน (Community Biobank) โดยสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) และการจัดทำข้อมูลทรัพยากรชีวภาพในระดับท้องถิ่นภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๖.๓๙ มาตรา ๓๑ น่าจะทำได้ยากมากในทางปฏิบัติเนื่องจากปัจจุบัน อปท. มีภาระหน้าที่และภารกิจที่รับโอนมารับผิดชอบจำนวนมาก ยังขาดทั้งเจ้าหน้าที่ งบประมาณ และความเข้าใจ และกำหนดทุก ๒ ปี จะเร็วไป ควรขยายเป็นทุก ๕ ปี หรือ ๓-๕ ปี - สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดเลย - สาขาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม	เห็นควรคงข้อความในมาตรา ๓๑ ไว้เช่นเดิม เนื่องจากในกระบวนการจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพมีความเชื่อมโยงกับการดำเนินการตามมาตรา ๒๔ ภายใต้หมวดว่าด้วยการเสริมสร้างสมรรถนะและแรงจูงใจในการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นการสนับสนุนและเสริมสร้างสมรรถนะและแรงจูงใจในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะสนับสนุนการทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพ ทั้งนี้ การทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพอาจจะมีความยุ่งยากในช่วง ๒ ปีแรก ในระยะต่อไปจะเป็นการตรวจสอบสถานภาพของทรัพยากรชีวภาพและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ซึ่งจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการทรัพยากรชีวภาพหรือความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่และเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศด้วย
๖.๔๐ มาตรา ๓๑ ผู้จัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพแต่ละท้องถิ่นควรมีกลไกการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในท้องถิ่น เช่น มหาวิทยาลัยในท้องถิ่นนั้น โรงเรียนในท้องถิ่น จะส่งผลให้มีประสิทธิภาพด้านข้อมูลที่ได้รับ และหน่วยที่ร่วมเป็นกลไกสามารถนำข้อมูลไปต่อยอด เช่น การจะทราบว่ามีทรัพยากรท้องถิ่นนั้นมีอะไรบ้าง ก็จะต้องสำรวจวิจัย อปท. อาจสนับสนุนงบประมาณ ส่วนมหาวิทยาลัยสนับสนุนด้านวิชาการ โรงเรียนสนับสนุนด้านอุปกรณ์ สถานที่ ทั้งนี้ โรงเรียนสามารถนำข้อมูลมาสร้างการรับรู้กับเด็ก เพื่อสร้างเด็กให้มีความตระหนักในทรัพยากรของตนเอง เช่น การจัดทำโครงการสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน เป็นต้น - นายโชคชัย ทองใบ ตำรวจ กองบังคับการสืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค ๑	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๔๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องพึ่งพาบุคลากรในมหาวิทยาลัย เพื่อจัดทำข้อมูลบัญชีทรัพยากรชีวภาพในพื้นที่ของตน - คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนเรศวร	จะรับข้อสังเกตดังกล่าวไปประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้มีความครอบคลุมถึงเรื่องดังกล่าว รวมทั้งจะนำไปประกอบการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๖.๔๒ การขาดบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (กรอบอัตรากำลัง) งบประมาณในการดำเนินการ และที่สำคัญขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการจัดโครงการ/กิจกรรม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามเจตนารมณ์ของ (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระบุรี	จะรับข้อสังเกตดังกล่าวไปประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้มีความครอบคลุมถึงเรื่องดังกล่าว รวมทั้งจะนำไปประกอบการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๔๓ อปท. มีภาระงานจำนวนมากอยู่แล้ว และยังไม่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตและพืช - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี - องค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดง จังหวัดสมุทรสงคราม - สำนักงานเทศบาลเมืองม่วงงาม จังหวัดสงขลา	จะรับข้อสังเกตดังกล่าวไปประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้มีความครอบคลุมถึงเรื่องดังกล่าว รวมทั้งจะนำไปประกอบการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๔๔ มาตรา ๓๑ เห็นควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพนำส่ง อบจ. ด้วย เพื่อเก็บเป็นข้อมูลในการใช้ประโยชน์ด้านต่าง ๆ ทางทรัพยากรชีวภาพ - สำนักงานสาธารณสุขอำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านป่าไผ่ จังหวัดนราธิวาส - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสะโล จังหวัดนราธิวาส - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านตอหลัง จังหวัดนราธิวาส - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านซีโป จังหวัดนราธิวาส - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบาโงสะโต จังหวัดนราธิวาส - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบองอ จังหวัดนราธิวาส - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเฉลิม จังหวัดนราธิวาส - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเจ๊ะเก จังหวัดนราธิวาส - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจุฬาภรณ์ จังหวัดนราธิวาส - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมะรือโบตก จังหวัดนราธิวาส - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกาลิซา จังหวัดนราธิวาส - โรงพยาบาลเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส - โรงพยาบาลจะแนะ จังหวัดนราธิวาส	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๓ (๑) กำหนดหน้าที่และอำนาจให้ สผ. ดำเนินการพัฒนาระบบข้อมูลและเครือข่ายข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ รวมถึงบัญชีทรัพยากรชีวภาพของประเทศ และจัดตั้งและพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวแก่องค์กรเอกชน หน่วยงานของรัฐ และประชาชนที่เกี่ยวข้อง

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๖.๔๕ เป็นการเพิ่มภารกิจในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๘ (ขอนแก่น)	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๔๖ ต้องให้ความร่วมมือ อปท. ในการสำรวจทรัพยากรเกี่ยวกับสัตว์ และการจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพ ทำให้ทราบถึงปัญหาและมีข้อมูลประกอบการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพได้ - สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๔๗ หน่วยงานมีหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของชุมชน เช่น การตรวจสอบชนิดพันธุ์ไม้ที่ถูกต้อง - สวนพฤกษศาสตร์ภูฝอยลม จังหวัดอุดรธานี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๔๘ ควรมีกระบวนการอบรมให้ความรู้ นักวิชาการในพื้นที่ - สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๖	จะรับข้อสังเกตดังกล่าวไปประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้มีความครอบคลุมถึงเรื่องดังกล่าว รวมทั้งจะนำไปประกอบการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๔๙ อปท. หรือเทศบาลต้องมีหน้าที่ดูแลและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้กับท้องถิ่นของตนเองอยู่แล้ว - ประธานอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน จังหวัดกาฬสินธุ์	จะรับข้อสังเกตดังกล่าวไปประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้มีความครอบคลุมถึงเรื่องดังกล่าว รวมทั้งจะนำไปประกอบการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๕๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่เหมาะสมที่จะดำเนินการในเรื่องนี้ - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชลบุรี	จะรับข้อสังเกตดังกล่าวไปประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้มีความครอบคลุมถึงเรื่องดังกล่าว รวมทั้งจะนำไปประกอบการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๖.๕๑ พ.ร.บ. ฉบับนี้ต้องระบุให้ชัดเจนว่าท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ในพื้นที่ท้องถิ่นตนเองเท่านั้น ไม่เช่นนั้น ชุมชนอาจจะทำบัญชีในพื้นที่ที่ใกล้เคียงกับชุมชน ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่ทางราชการหรือองค์กรระหว่างประเทศมีข้อตกลงเป็นการเฉพาะในการคุ้มครอง ซึ่งจะส่งผลกระทบในอนาคตได้ (กรณีพื้นที่สงวนชีวมณฑล) - ศูนย์วิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๓ จังหวัดระนอง	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓๑ กำหนดบทบาทและหน้าที่ของ อปท. ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพเฉพาะในพื้นที่ของตน ซึ่งไม่รวมถึงพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐอื่น โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ ดังนั้น การจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพนอกเหนือจากพื้นที่ที่กำหนดไว้ จึงไม่สามารถกระทำได้ ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนจากหน่วยงานทางวิชาการ สถาบันการศึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลบัญชีทรัพยากรชีวภาพนั้นด้วย
๖.๕๒ ประชาชนในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้รับประโยชน์จากข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ และได้มีส่วนร่วมในการจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพ - ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอุบลราชธานี - สำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ ๓ - สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยโสธร	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๕๓ จะเป็นประโยชน์อย่างมากในการจัดทำฐานข้อมูล ทำให้ทราบถึงข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ การศึกษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เพื่อการใช้ประโยชน์ของทุกภาคส่วน - สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรสงคราม - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดปราจีนบุรี - องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร - กองวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี - นายพีระศักดิ์ ศรีนิเทศน์ ข้าราชการบำนาญ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา - อุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี	
๖.๕๔ การจัดทำบัญชีจะเป็นประโยชน์ โดยสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพได้ง่ายขึ้นและข้อมูลน่าเชื่อถือ เนื่องจากมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ และมีการตรวจสอบ - กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๕๕ แม้จะยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เป็นผู้ทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพในพื้นที่ของตน แต่อาจมีการบูรณาการร่วมกันในการดำเนินงาน เพื่อเป็นภาพรวมของระดับจังหวัดและระดับประเทศต่อไป - องค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๕๖ หน่วยงานสามารถสืบค้นข้อมูลเพื่อจัดหาสายพันธุ์เพื่อนำมาทำการวิจัย ศึกษา และใช้ประโยชน์ต่าง ๆ รวมทั้งสามารถพัฒนาต่อยอดเพื่อให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ - ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง จังหวัดพังงา - ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดเชียงใหม่	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๕๗ ควรมีประกาศบัญชีทรัพยากรชีวภาพในภาพรวมของจังหวัด แจ้งให้หน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องรับทราบด้วย - สำนักงานเกษตรจังหวัดอ่างทอง	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๕๘ ควรให้มีเจ้าหน้าที่ของเกษตรอำเภอเป็นคณะกรรมการร่วมในการจัดทำบัญชีทรัพยากร ตลอดจนการจัดทำแผนหรือการใช้แนวทางในการปฏิบัติก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ชุมชน - สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๖.๕๙ ควรมีการบูรณาการจัดทำร่วมกัน เพราะในหลายพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ อปท. ได้เข้ามามีบทบาทร่วมกับกรมป่าไม้ในการบริหารจัดการ - สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๖๐ ควรกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา และภาคประชาชน - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๖๑ ต้องมีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - เทศบาลตำบลโคกกรวด จังวัดนครราชสีมา - อุทยานแห่งชาติไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๖๒ การจัดทำบัญชีรายการทรัพยากรระดับท้องถิ่น ชาวบ้านจะรู้จักชื่อท้องถิ่น หากทำเป็นบัญชี (ซึ่งเป็นสากลใช้ได้ทั่วโลก) จะต้องเป็นชื่อวิทยาศาสตร์ ชาวบ้าน-อบต. ไม่สามารถบอกได้ - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพิษณุโลก	จะรับข้อสังเกตดังกล่าวไปประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้มีความครอบคลุมถึงเรื่องดังกล่าว รวมทั้งจะนำไปประกอบการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๖๓ เพิ่มภาระงานให้กับ อปท. ยกเว้น อปท. ที่สนองพระราชดำริฯ โครงการ อพ.สธ. เนื่องจากดำเนินการส่งบัญชีทรัพยากรให้ อพ.สธ. อยู่แล้ว - องค์การบริหารส่วนตำบลกื้ดช้าง จังหวัดเชียงใหม่	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ การจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพในระดับท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เป็นการขยายผลของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.) ให้ครบทั่วประเทศและเชื่อมโยงข้อมูลระดับประเทศ

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๖.๖๔ การดำเนินการใดๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ประชาชนหรือหน่วยงานอื่นๆ ไม่สามารถกระทำได้ ต้องขออนุญาตก่อน - อุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๖๕ อปท. อาจไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติหรือทรัพยากรชีวภาพ ทำให้การกำหนดชนิดพันธุ์หรือการจัดทำบัญชีทรัพยากรชีวภาพ อาจได้ข้อมูลทรัพยากรที่ผิดพลาดได้ - อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง) - อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง) - อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง)	จะรับข้อสังเกตดังกล่าวไปประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้มีความครอบคลุมถึงเรื่องดังกล่าว รวมทั้งจะนำไปประกอบการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๖๖ ท้องถิ่นรู้ข้อมูลและและทรัพยากรความหลากหลายในท้องถิ่นเป็นอย่างดี - ศูนย์ป่าไม้พระนครศรีอยุธยา กรมป่าไม้ - ศูนย์ป่าไม้อ่างทอง สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๕ - ศูนย์ป่าไม้นนทบุรี กรมป่าไม้	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๖.๖๗ การขับเคลื่อนให้ อปท. มีหน้าที่ตามมาตรา ๓๑ ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริม/สนับสนุน จะต้องมีแนวทางการดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๗. หมวด ๕ การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ (มาตรา ๓๒ ถึงมาตรา ๔๑)	
๗.๑ เสนอให้เพิ่มนิยาม “การใช้ประโยชน์เพื่อการค้า” เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่ากิจกรรมใดบ้างที่เป็นการใช้ประโยชน์เชิงการค้าและจำเป็นต้องปฏิบัติตาม (ร่าง) พ.ร.บ.ฯ โดยกำหนดนิยาม “การใช้ประโยชน์เพื่อการค้า หมายถึง การขาย จำหน่าย ให้เช่า อนุญาตให้ใช้สิทธิหรือกิจกรรมอื่น รวมทั้งการดำเนินการรับจ้างวิจัยที่ผู้จ้างวิจัยนำผลงานที่เกิดขึ้นไปใช้ในกระบวนการผลิตในผลิตภัณฑ์ หรือเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการขาย จำหน่าย ให้เช่า หรืออนุญาตให้ใช้สิทธิ ที่ก่อให้เกิดรายได้ หรือผลกำไร” - ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ	เห็นว่าไม่ควรกำหนด คำนิยาม “การใช้ประโยชน์เพื่อการค้า” เนื่องจากขอบเขตของกิจกรรมการใช้ประโยชน์เพื่อการค้า สามารถกำหนดในหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการภายใต้มาตรา ๓๕
๗.๒ เสนอให้มีการออกกฎหมายลูกเพื่อกำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์ วิธีการในการจัดทำข้อตกลงฯ หรือการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ และกำหนดให้ชัดว่า ผู้ใดมีอำนาจในการออกกฎหมายลูกดังกล่าวไว้ด้วย - กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ สามารถกำหนดรายละเอียดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ในอนุบัญญัติได้ ตามมาตรา ๓๕
๗.๓ มีข้อสังเกตว่า หลักการภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรชีวภาพนั้นมีหลายรูปแบบ แบ่งออกได้ ๒ รูปแบบหลัก คือ ผลประโยชน์ที่เป็นรูปตัวเงิน และผลประโยชน์ที่ไม่ใช่รูปตัวเงิน ซึ่งผลประโยชน์จะเป็นรูปแบบไหนจะขึ้นอยู่กับการเจรจาระหว่างผู้ให้ทรัพยากรและผู้รับทรัพยากร (MAT ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๓๓) การใช้ถ้อยคำว่า “คำนวณ” อาจส่งผลให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน เนื่องจากผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นไม่จำเป็นต้องคำนวณเป็นเงินได้เสมอไป ในบางกรณีอาจมีการแบ่งปันผลประโยชน์โดยไม่ต้องคำนวณก็ได้ - ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ	ได้ระบุเรื่องดังกล่าวไว้ชัดเจนแล้วในมาตรา ๓๖ ซึ่งกำหนดให้พิจารณาแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้ไม่ว่าจะคำนวณเป็นเงินได้หรือไม่ ตามสัดส่วนที่เหมาะสมและเป็นธรรม
๗.๔ เสนอให้ปรับข้อความ “ซึ่งอย่างน้อยต้องจัดสรรผลประโยชน์ให้กับหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ชุมชนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งทรัพยากรชีวภาพที่ได้รับอนุญาตให้เข้าถึงตามมาตรา ๓๔ และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” เป็น	เห็นควรให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากมาตรา ๓๖ กำหนดว่า อย่างน้อยต้องจัดสรรผลประโยชน์ให้กับหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ชุมชนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งทรัพยากรชีวภาพที่ได้รับอนุญาตให้เข้าถึงตามมาตรา ๓๔ และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากร

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
“ทั้งนี้ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นควรถูกจัดสรรให้แก่ผู้จัดหาทรัพยากร หรือหน่วยงานที่จัดสรรทรัพยากรหรือหน่วยงานอื่นที่คู่สัญญาตามข้อตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์เห็นพ้องต้องกัน” - ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ	ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งในทางปฏิบัติสามารถกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ไว้ในข้อตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์ ตามรายละเอียดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ภายใต้มาตรา ๓๕
๗.๕ มีข้อสังเกตว่า การแบ่งปันผลประโยชน์ที่อาจไม่สามารถคำนวณเป็นเงินได้จะดำเนินการอย่างไร มีหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในกระบวนการแบ่งปันผลประโยชน์ที่สามารถคำนวณเป็นเงินได้ดังกล่าว และจะมีการกำหนดรายละเอียดในการดำเนินการต่อไปหรือไม่ - กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ รายละเอียดการแบ่งปันผลประโยชน์กำหนดไว้ในข้อตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์ ซึ่งจะต้องพิจารณาเป็นรายกรณีตามความเหมาะสมตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ โดยรัฐมนตรีสามารถออกประกาศกำหนดรายละเอียด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในเรื่องดังกล่าวได้ และหากมีข้อโต้แย้งใด ๆ เกี่ยวกับการทำข้อตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด
๗.๖ มีข้อสังเกตว่า มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ ยังขาดความชัดเจนของหน่วยงานที่มีอำนาจจัดเก็บเงินรายได้ และการบริหารจัดการเงินรายได้ - คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ มาตรา ๔๐ วรรคสอง กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่ได้รับจัดสรรเงินรายได้ตามข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์เก็บรักษาเงินรายได้เพื่อใช้จ่ายตามมาตรา ๔๑ ส่วนการนำส่ง การเก็บรักษา และการใช้จ่ายให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
๗.๗ มีข้อสังเกตว่า ในกรณีที่มีข้อโต้แย้งใด ๆ เกี่ยวกับการทำข้อตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพ ให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด เห็นควรให้ออกกฎหมายหรือระเบียบในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากทรัพยากรชีวภาพให้ชัดเจน เพื่อป้องกันข้อขัดแย้งระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ชุมชนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งทรัพยากร และ สผ. ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยสอบถามความเห็นหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อให้เป็น	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
สัดส่วนที่เป็นธรรมที่สุด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชลบุรี	ทั้งนี้ การทำข้อตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์จะต้องพิจารณาเป็นรายกรณีตามความเหมาะสม ซึ่งเป็นไปตามแนวปฏิบัติเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์ในระดับสากล
๗.๘ มีข้อสังเกตว่า “การโอนใบอนุญาต ตามมาตรา ๓๔ หรือ มาตรา ๓๕ จะกระทำมิได้” คำว่า “การโอน” รวมถึงการโอนทุกประเภทหรือไม่ และการโอนการใช้ประโยชน์ดังกล่าวรวมถึงการตกทอดทางมรดกของผู้ใช้ประโยชน์ด้วยหรือไม่ - สำนักงานที่ดินจังหวัดสระบุรี	การอนุญาตให้เข้าถึงทรัพยากรชีวภาพและการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ ตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ เป็นการพิจารณาอนุญาตตามคุณสมบัติเฉพาะของบุคคล ซึ่งต้องพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเป็นรายกรณี จึงเป็นบุคคลสิทธิ และไม่สามารถตกทอดทางมรดกได้ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๓๗ ที่กำหนดว่าการโอนใบอนุญาตตามมาตรา ๓๔ หรือมาตรา ๓๕ จะกระทำมิได้
๗.๙ มีข้อสังเกตว่า เงินรายได้ที่ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ตามมาตรา ๔๐ วรรคสอง อยู่ในการบริหารจัดการภายใต้กองทุนสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และหากไม่อยู่ภายใต้กองทุนดังกล่าว จะมีการบริหารจัดการอย่างไรให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็วต่อการแก้ไขปัญหาเพื่อกิจการตามมาตรา ๔๑ - กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ เงินรายได้ ตามมาตรา ๔๐ ไม่ได้อยู่ในการบริหารจัดการภายใต้กองทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งรายละเอียดการนำส่ง การเก็บรักษา และการใช้จ่ายเงินรายได้ดังกล่าวจะกำหนดไว้ในอนุบัญญัติ
๗.๑๐ เสนอให้เงินรายได้จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพส่วนหนึ่งต้องตกเป็นของประเทศ โดยค่าภาคหลวงหรืออย่างอื่น เงินส่วนนี้ควรนำส่งเข้าคลัง และควรกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพจากเงินรายได้ตามมาตรานี้ - รศ.ดร.อุทิศ กุฎอินทร์	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๐ สามารถกำหนดรายละเอียดการนำส่ง การเก็บรักษาและการใช้จ่ายเงินรายได้ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และในมาตรา ๔๑ กำหนดกิจการที่สามารถใช้จ่ายเงินรายได้ตามมาตรา ๔๐ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ โดยประสงค์จะให้เกิดการอนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแล บำรุงรักษา หรือฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๗.๑๑ มาตรา ๔๑ การใช้จ่ายเงินรายได้ เสนอให้บัญญัติให้ใช้จ่ายเพื่อกรณีมีเหตุฉุกเฉิน หรือเกิดผลกระทบรุนแรงต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ตามมาตรา ๕๖ ด้วย อีกทั้งการใช้จ่ายในการเยียวยาความเสียหายด้วย รวมทั้งให้ใช้จ่ายเพื่อการทำลายหรือกำจัดสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ครอบครอง มิได้ดำเนินการตามคำสั่ง ตามมาตรา ๕๑ หรือมาตรา ๕๔ แล้วแต่กรณี - กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ตามมาตรา ๔๑ (๔) ให้อำนาจคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติประกาศกำหนดกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้สามารถใช้จ่ายเงินรายได้ตามมาตรา ๔๐ ได้ ซึ่งสามารถกำหนดให้นำเงินรายได้มาใช้เพื่อกิจกรรมตามข้อเสนอดังกล่าวได้
๗.๑๒ เสนอให้พิจารณาปรับชื่อหมวดที่ ๕ เป็น “การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ” เนื่องจากหมวดนี้ โดยเฉพาะมาตรา ๓๒-๓๕ บัญญัติถึงการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ ดังนั้น เพื่อความสอดคล้องกับบทบัญญัติในหมวดนี้ - กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ	เห็นควรปรับชื่อ หมวด ๕ จาก “การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ” เป็น “การเข้าถึง การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ และการแบ่งปันผลประโยชน์”
๗.๑๓ มาตรา ๓๔ ควรมีการกำหนดนิยามของผู้ยื่นคำขออนุญาตเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพที่ชัดเจน อาทิ หน่วยงานที่ทำวิจัย นักวิจัย หรือหน่วยงานให้ทุนวิจัย เนื่องจากในมาตรา ๓๗ ระบุในส่วนของการโอนใบอนุญาตจะกระทำมิได้ - สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๗.๑๔ มาตรา ๓๒ การยังชีพแห่งตนตามสมควร หมายความว่า ประชาชนสามารถนำทรัพยากรชีวภาพนั้นไปใช้ในการประกอบกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ สามารถทำได้หรือไม่ - กรมเจ้าท่า	ตามมาตรา ๓๒ กำหนดให้ประชาชนสามารถนำทรัพยากรชีวภาพไปประกอบกิจกรรมเพื่อก่อให้เกิดรายได้ แต่รายได้จะต้องเป็นไปเพื่อการยังชีพตามสมควรเท่านั้น
๗.๑๕ มาตรา ๓๔ ผู้ใดจะเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพฯ ให้ขออนุญาตต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรณีไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ให้ขออนุญาตต่อ สผ. เสนอให้ ยกเว้นกรณีที่ผู้เข้าถึงนั้นเป็นเจ้าของทรัพยากรชีวภาพนั้นเอง เช่น พื้นที่เพาะปลูกของตน ให้สามารถศึกษาและพัฒนาทรัพยากรชีวภาพนั้นได้ โดยไม่เข้าข่ายต้องขออนุญาต - บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๗.๑๖ เสนอให้หมวด ๕ การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ บังคับใช้กับทรัพยากรชีวภาพคุ้มครอง - บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๗.๑๗ มาตรา ๔๐ เงินรายได้ตามวรรคหนึ่งไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้หน่วยงานของรัฐที่ได้รับจัดสรรเงินรายได้จากข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา ๓๖ เก็บรักษาไว้เพื่อเป็นเงินใช้จ่ายตามมาตรา ๔๑ อาจมีปัญหาในการดำเนินการเรียกรับผลประโยชน์ หรือไม่มีการนำมาเก็บรักษาไว้ เห็นควรจัดส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน - สำนักงานประมงจังหวัดสระบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘. หมวด ๖ การควบคุมผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (มาตรา ๔๒ ถึงมาตรา ๕๖)	
๘.๑ มาตรา ๔๓ เสนอให้ปรับข้อความ “ที่เป็นยา” เป็น “ที่เป็นเภสัชภัณฑ์” เนื่องจากพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ ใช้คำว่า pharmaceuticals ไม่ใช่คำว่า medicines - นายบรรพต ณ ป้อมเพชร	เห็นควร คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ กำหนดนิยามของ “ยา” ซึ่งครอบคลุมเภสัชภัณฑ์รวมถึงวัคซีนด้วย ประกอบกับกฎหมายในประเทศไทยใช้คำว่า “ยา” ไม่ใช้คำว่า “เภสัชภัณฑ์”
๘.๒ มาตรา ๔๓ เสนอให้เพิ่ม “หรือวัคซีน” หลัง “ยา” แล้วต่อด้วย “สำหรับมนุษย์หรือสัตว์ตามที่มีกฎหมายควบคุมอยู่แล้ว” - คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	เห็นว่า ให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ กำหนดนิยามของคำว่า “ยา” ซึ่งครอบคลุมเภสัชภัณฑ์รวมถึงวัคซีนด้วย
๘.๓ มาตรา ๔๕ เสนอให้ปรับจาก “หลักความระมัดระวังล่วงหน้า” เป็น “หลักการประเมินความเสี่ยงและป้องกันความเสี่ยงล่วงหน้า” - คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	เห็นควร ใช้คำว่า “แนวทางการระมัดระวังล่วงหน้า (Precautionary Approach)” ตามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ
๘.๔ เสนอให้มีการรายงานผลการดำเนินการหรือรายงานความก้าวหน้าการดำเนินการของผู้ได้รับอนุญาตในการกำหนดเกณฑ์และเงื่อนไขที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติกำหนดรายละเอียดในเรื่องการรายงานผลการดำเนินการหรือรายงานความก้าวหน้า

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
ในการควบคุมและดูแลกิจกรรมเกี่ยวกับ LMOs เพื่อให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบใช้เป็นข้อมูลและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ยอมรับได้ กรณีที่สั่งให้หยุดการใช้ LMOs ตามมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๔ - สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	การดำเนินงานเพื่อให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและมาตรการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๕ มาตรา ๕๑ มีข้อสังเกตว่า ถ้อยคำว่า “...หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ยอมรับในระดับสากล” อาจก่อให้เกิดความไม่ชัดเจนในการตีความ โดยอาจมีความยากลำบากในการพิจารณาว่าเรื่องดังกล่าวจะต้องผ่านการยอมรับในรูปแบบใดหรือโดยการพิจารณาของผู้ใดจึงจะถือได้ว่าเป็นการยอมรับในระดับสากลแล้ว และอาจไม่เป็นไปตามหลักการระมัดระวังล่วงหน้าของอนุสัญญาฯ ด้วย - กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ	เห็นควร ปรับข้อความในมาตรา ๕๑ จาก “หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ยอมรับในระดับสากลปรากฏแก่หน่วยงานผู้รับผิดชอบในภายหลัง” เป็น “...หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ชัดเจนปรากฏแก่หน่วยงานผู้รับผิดชอบในภายหลัง” เนื่องจากผลการศึกษาในประเทศไทยอาจจะยังไม่ได้เผยแพร่ไปสู่ระดับสากล
๘.๖ เสนอให้เพิ่มเติมวรรคสาม มาตรา ๕๑ กรณีสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมเป็นสัตว์ให้จัดหาพื้นที่และควบคุมไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพของมนุษย์หรือสัตว์หรือผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม และควบคุมไม่ให้มีการเพิ่มจำนวนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้หน่วยงานผู้อนุญาตดำเนินการและผู้ครอบครองสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมนั้นเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ทั้งนี้ มิให้ดำเนินการใด ๆ อันเป็นการทารุณกรรมสัตว์ เว้นแต่กรณีเกิดผลกระทบอันตรายหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพของมนุษย์หรือสัตว์อย่างร้ายแรงและไม่อาจควบคุมได้ ให้ดำเนินการตามวรรคสอง - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชลบุรี	เห็นควร คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากมาตรา ๕๐ กำหนดให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจสั่งให้หยุดการใช้ในสภาพควบคุมหรือการใช้ในภาคสนามนั้นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขการใช้ในสภาพควบคุมหรือการใช้ในภาคสนามนั้นได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม และภายในระยะเวลาที่กำหนด และมาตรา ๕๑ เป็นกรณีที่เกิดผลกระทบหรือเกิดความเสียหายร้ายแรง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นจะต้องทำลายหรือกำจัดสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมนั้น นอกจากนี้ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๒๐ (๖) กำหนดว่าการฆ่าสัตว์ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์อื่น หรือป้องกันความเสียหายที่จะเกิดแก่ทรัพย์สิน และมาตรา ๒๑ กำหนดการกระทำที่ไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์
๘.๗ มาตรา ๕๒ เสนอให้การขึ้นบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมควรมีการทำประชาพิจารณ์ด้วย - สำนักงานเกษตรจังหวัดอ่างทอง	เห็นควร เพิ่มข้อความท้ายมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง เป็น “ผู้ใดประสงค์ขึ้นบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมซึ่งสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมให้ยื่นคำขอขึ้นบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมและเสนอรายงานการประเมินความปลอดภัยทางชีวภาพต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกโดยรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ” และให้เพิ่มความในวรรคสอง “ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
	เปิดโอกาสให้ประชาชนและหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นต่อรายงานการประเมินความปลอดภัยทางชีวภาพด้วย”
๘.๘ มาตรา ๕๓ มีข้อสังเกตว่า กรณีผู้ได้รับอนุญาตมีความประสงค์ที่จะยกเลิกดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับ LMOs จะต้องแจ้งยกเลิกต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบหรือไม่ - สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติกำหนดรายละเอียดในเรื่องการรายงานผลการดำเนินการหรือรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานเพื่อให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและมาตรการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๙ มาตรา ๕๔ มีข้อสังเกตว่า กรณีหน่วยงานผู้รับผิดชอบยกเลิกรายการขอ LMOs ออกจากบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม ยังไม่ชัดเจนว่าครอบคลุมถึงผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ได้จาก LMOs ด้วยหรือไม่ - สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	(ร่าง) พระราชบัญญัติฯ กำกับดูแลเฉพาะ LMOs ที่มีชีวิตเท่านั้น ไม่ครอบคลุมถึงผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ได้จาก LMOs ซึ่งสอดคล้องกับขอบเขตของพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ ที่คำนึงถึงผลเสียหายที่อาจเกิดจาก LMOs ที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
๘.๑๐ มีข้อสังเกตว่า การควบคุมผลกระทบของ LMOs ไม่ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในส่วนของการใช้ในภาคสนาม ในขณะที่ประเด็นของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ชัดเจน - สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	เห็นควร เพิ่มข้อความท้ายมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง เป็น “ผู้ใดประสงค์ขึ้นบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมซึ่งสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมให้ยื่นคำขอขึ้นบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมและเสนอรายงานการประเมินความปลอดภัยทางชีวภาพต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกโดยรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ” และให้เพิ่มความในวรรคสอง “ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบเปิดโอกาสให้ประชาชนและหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นต่อรายงานการประเมินความปลอดภัยทางชีวภาพด้วย”
๘.๑๑ มาตรา ๕๕ เสนอให้ปรับข้อความ จาก “โดยให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดบัญชีชนิดพันธุ์ต่างถิ่น... โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ” เป็น “โดยให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ กำหนดบัญชีชนิดพันธุ์ต่างถิ่น...” - กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เห็นควร คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากความหมายไม่แตกต่างกัน และหากปรับมาตรา ๕๕ จะต้องปรับในมาตราอื่น ๆ ที่มีข้อความในลักษณะดังกล่าวด้วย

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๘.๑๒ มีข้อสังเกตว่า ต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์ในเรื่องของการรับผิดและชดใช้ความเสียหาย ซึ่งเป็นผลมาจากการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนซึ่งสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมตามพิธีสารเสริมนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพไว้ด้วยหรือไม่ - กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เรื่องการรับผิดและชดใช้ความเสียหายได้บัญญัติไว้ในหมวด ๗ ความรับผิดทางแพ่งในกรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพแล้ว
๘.๑๓ กำหนดให้มีคณะกรรมการความปลอดภัยทางชีวภาพทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการกลางในการกำกับดูแลการดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่ - สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ กรมวิชาการเกษตร - นายวิชา ธิติประเสริฐ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในอนุกรรมการวิชาการความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์	ตามมาตรา ๒๒ ให้อำนาจคณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้ ซึ่งสามารถแต่งตั้งเป็นคณะอนุกรรมการความปลอดภัยทางชีวภาพได้
๘.๑๔ เสนอให้มีการกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมให้คำนึงถึงบทบาทภารกิจหลักและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้เดิมเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบย้อนกลับกรณีเกิดการหลุดรอดและแพร่กระจาย - สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ กรมวิชาการเกษตร	มาตรา ๕ กำหนดให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดของรัฐ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กำหนดขึ้นโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ซึ่งสามารถประกาศกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมได้ ซึ่งการกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ความเกี่ยวข้องกับทรัพยากรชีวภาพ จำนวนบุคลากร ความสัมพันธ์กับภารกิจหลัก และปริมาณงานในความรับผิดชอบเป็นสำคัญ
๘.๑๕ เสนอให้ยึดตามหลักการในพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพซึ่งเป็นหลักการจัดการในเชิงรุก โดยเน้นการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แม้ว่าข้อมูลหรือข้อพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในขณะนั้นจะยังไม่สมบูรณ์พอที่จะชี้ชัดว่าจะมีผลกระทบใดเกิดขึ้นก็ตาม - สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ กรมวิชาการเกษตร	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติกำหนดรายละเอียดในเรื่องการรายงานผลการดำเนินการหรือรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ ครอบคลุมตามแนวทางระมัดระวังล่วงหน้าแล้ว

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๘.๑๖ หมวด ๖ การควบคุมผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ มีการพูดเน้นถึงความปลอดภัยทางชีวภาพเป็นลำดับแรกและมีรายละเอียดพอสมควร ในขณะที่ผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพในด้านอื่น ๆ กลับไม่มีรายละเอียดใดๆ ใน พ.ร.บ. ควรให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาในทุก ๆ ด้าน และให้อำนาจรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง หรือ ระเบียบที่มีรายละเอียดในเชิงประเด็นต่าง ๆ ได้ ตาม พ.ร.บ. นี้อยู่แล้ว - นายโชคชัย ทองใบ ตำรวจ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค ๑	ตามมาตรา ๔๒ กำหนดว่าข้อบัญญัติภายใต้หมวดการควบคุมผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและชนิดพันธุ์ต่างถิ่นซึ่งอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยให้เป็นไปอย่างปลอดภัยเหมาะสม และสอดคล้องกับการดำเนินงานในระดับสากลไว้เป็นการเฉพาะ โดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการใช้ประโยชน์สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและชนิดพันธุ์ต่างถิ่นจะต้องไม่ฝ่าฝืนและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
ประเด็น เรื่อง การกำหนดให้มีการขึ้นบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมสำหรับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (มาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๕๔)	
๘.๑๗ มีข้อสังเกตว่า สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่มีประโยชน์ต่อภาคการผลิตและการแก้ไขปัญหาความอดอยาก แต่มีความกังวลต่อความปลอดภัยต่อชีวิตมนุษย์และระบบนิเวศ อย่างไรก็ดี การกำหนดให้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมใดขึ้นบัญชีแล้วก็สามารถปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมได้ก็เป็นสิ่งที่สามารถยอมรับได้ ภายใต้เงื่อนไขการมีระบบตรวจสอบติดตามผลทั้งระยะสั้นและระยะยาว เนื่องจากการปล่อยสู่ธรรมชาติไม่สามารถคุมปัจจัยได้แล้วไม่เหมือนในห้องปฏิบัติการทดลอง - เครือข่ายเยาวชนระดับโลกเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ ประจำประเทศไทย	สามารถกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการการติดตามตรวจสอบได้ตามมาตรา ๕๓ รวมทั้งตามมาตรา ๕๔ กำหนดว่า หากมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ชัดเจนปรากฏแก่หน่วยงานผู้รับผิดชอบว่าสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมนั้นไม่ปลอดภัยและก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพของมนุษย์หรือสัตว์ หรือผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบยกเลิกสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมนั้นออกจากบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นขั้นตอนของกระบวนการติดตามตรวจสอบ
๘.๑๘ หากการประเมินความปลอดภัยก่อนการนำไปใช้ประโยชน์ และตรวจสอบไม่ละเอียดอาจจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางธรรมชาติอื่น ๆ ตามมา - สภาเกษตรกรจังหวัดชลบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๒ มีเจตนารมณ์เพื่อการควบคุมดูแลการใช้ประโยชน์จากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม และชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ให้เป็นไปโดยปลอดภัยเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการหรือการดำเนินงานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๘.๑๙ จะเพิ่มความปลอดภัยต่อพันธุ์ท้องถิ่น และลดผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อม จะมีความเข้าใจสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม และข้อควรระวังต่อเกษตรกรมากขึ้น ประเมินความเสี่ยงล่วงหน้า และระวังได้ จำกัดขอบเขตได้ง่ายขึ้น - สภาเกษตรกรจังหวัดหนองคาย	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติ ให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบาย และแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๒๐ กระบวนการประเมินความปลอดภัยใช้เกณฑ์วัดความสอดคล้องกับข้อเท็จจริง ของแต่ละพื้นที่แค่ไหน ปลอดภัยต่อคน อาจจะเป็นภัยต่อสิ่งแวดล้อม หรือปลอดภัย ต่อสิ่งแวดล้อม แต่เป็นอันตรายต่อพืชบางชนิด - สภาเกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้ สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบาย และแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๒๑ ทุกภาคส่วนต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันและควรกำหนดทิศทางที่ถูกต้อง ต่อระบบนิเวศในอนาคตต่อไป - ประธานอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน จังหวัดกาฬสินธุ์	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติ ให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบาย และแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๒๒ ต้องมีบุคลากรที่เพียงพอและมีความรู้ความเชี่ยวชาญ - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพังงา	เห็นควรรับข้อสังเกตดังกล่าวไปประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้มีความครอบคลุม ถึงเรื่องดังกล่าว รวมทั้งจะนำไปประกอบการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีการพัฒนาหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา บุคลากรในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานให้กับผู้บริหารของสำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด นอกจากนี้ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ แก่หน่วยงานในระดับท้องถิ่น โดยสามารถประสานขอรับการสนับสนุนองค์ความรู้ จากมหาวิทยาลัยที่อยู่ในท้องถิ่นได้
๘.๒๓ การกำหนดบัญชีรายชื่อมาจากการศึกษาวิจัยที่มีความละเอียด รอบคอบแล้ว จะป้องกันผลกระทบได้ - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยโสธร	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้ สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบาย และแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๘.๒๔ หน่วยอนุรักษ์ฯ จำเป็นต้องสามารถเข้าถึงและเผยแพร่ข้อมูลเหล่านั้นให้คนในชุมชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง - หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ สอดคล้องตามภารกิจของ สผ. ตามมาตรา ๒๓ (๑) จัดตั้งและพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวแก่องค์กรเอกชน หน่วยงานของรัฐ และประชาชนที่เกี่ยวข้อง
๘.๒๕ การดัดแปลงทางพันธุกรรมก็มีผลทางบวกมากกว่าทางลบ การตรวจสอบถือว่ามีความน่าเชื่อถือในการดัดแปลงพันธุกรรม - ประธานอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน จังหวัดนครปฐม	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๒๖ แนะนำให้ ๑) การขึ้นบัญชีเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติในการควบคุมสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ที่นำออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก และการขึ้นบัญชีจะต้องควบคุมจำนวนปริมาณที่ต้องรายงานปริมาณคงเหลือหรือหายไปตลอดเวลา ๒) สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม หากเกิดความผิดพลาด และส่งผลเสียหายต่อชุมชน ผู้ได้รับความเดือดร้อนจะต้องได้รับการเยียวยาอย่างเหมาะสม - สำนักงานสภาเกษตรกร จังหวัดสุราษฎร์ธานี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๒ มีเจตนารมณ์เพื่อการควบคุมดูแลการใช้ประโยชน์จากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ให้เป็นไปโดยปลอดภัยเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการหรือการดำเนินงานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
๘.๒๗ เห็นด้วยกับการดำเนินการ ทั้งนี้ต้องมีความชัดเจนของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ซึ่งกรมวิชาการเกษตรเป็นหน่วยงานรับผิดชอบด้านพืชและจุลินทรีย์ทางการเกษตรจะต้องเร่งสร้างบุคลากรให้มีองค์ความรู้ในการประเมินความปลอดภัย และเพิ่มอัตราบุคลากรเพื่อดำเนินการควบคุมกำกับดูแลติดตามตรวจสอบ - สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ กรมวิชาการเกษตร	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๘.๒๘ ตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติดังกล่าว ได้มีการกำหนดข้อห้ามมิให้ผู้ใดปลดปล่อยซึ่งสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมสู่สิ่งแวดล้อม โดยไม่ได้มีการขออนุญาตและไม่อยู่ในบัญชีปลดปล่อยสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ สัตว์ต่าง ๆ ระบบนิเวศ เพราะเมื่อมีสิ่งมีชีวิตที่แตกต่างจากระบบนิเวศเดิมเข้ามาทำลายซึ่งอาจส่งผลให้ระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงไป - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๘ (ขอนแก่น)	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๒๙ พืชต่างถิ่น พืชคุกคาม invasive species ควรมีการควบคุมอย่างเข้มข้นขึ้นเพื่อลดผลกระทบต่อความยั่งยืนทางความหลากหลายทางชีวภาพของท้องถิ่น - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๘ (ขอนแก่น)	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๓๐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดเพื่อความปลอดภัยของส่วนรวม - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๓๑ ชนิดพันธุ์ที่ปล่อยสู่ธรรมชาติอาจส่งผลกระทบกับชนิดพันธุ์ถิ่นเดิมซึ่งอยู่ในพื้นที่แกนกลางหรือพื้นที่คุ้มครอง ดังนั้น จะต้องมีข้อยกเว้นสำหรับพื้นที่ที่ตั้งอยู่ใกล้กับพื้นที่ที่ทางราชการประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองชนิดพันธุ์หรือพื้นที่ที่มีข้อตกลงระหว่างประเทศซึ่งจะเป็นการช่วยคุ้มครองชนิดพันธุ์ในท้องถิ่น - ศูนย์วิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๓ จังหวัดระนอง	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๓๒ การปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมสำหรับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมสู่แหล่งธรรมชาติอาจจะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ สังคมความเป็นอยู่ของสัตว์หรือสิ่งมีชีวิตเดิม - อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว จังหวัดระนอง	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๘.๓๓ ทุกหน่วยงานควรเฝ้าระวังติดตาม เพราะอาจมีผลกระทบกับประชาชนในระยะยาวได้ - ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอุบลราชธานี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๓๔ การจัดให้มีการขึ้นบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมที่ต้องผ่านกระบวนการประเมินความปลอดภัยทางชีวภาพต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบพิจารณาอนุญาตก่อน ก็ถือว่าดีในแง่การนำหลักการป้องกันไว้ก่อน ที่มีการคำนึงผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย แต่ในขณะนี้ยังไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดยืนยันว่าสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมมีความปลอดภัย หรือมีผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง อาจมีผลกระทบต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลในระยะยาว - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนราธิวาส	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๒ มีเจตนารมณ์เพื่อการควบคุมดูแลการใช้ประโยชน์จากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม และชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ให้เป็นไปโดยปลอดภัย เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการหรือการดำเนินงานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
๘.๓๕ กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานที่ทำงานใกล้ชิดกับเกษตรกร หากมีการปลดปล่อยสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมสู่พื้นที่ อาจจะต้องเป็นผู้ติดตามการตรวจสอบและสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม อาจทำให้เกิดการสูญพันธุ์ของพันธุ์พืชเดิมในท้องถิ่น และในฐานะผู้บริโภคไม่มั่นใจด้านความปลอดภัยต่อสุขภาพ โดยเฉพาะกรณีที่มีโรคประจำตัว (โรคภูมิแพ้) - กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ มาตรา ๔๒ กำหนดขั้นตอนการขอขึ้นบัญชีปลดปล่อยสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมสู่สิ่งแวดล้อมจะต้องเสนอรายงานการประเมินความปลอดภัยทางชีวภาพที่ครอบคลุมถึงความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพและความเสี่ยงต่อสุขอนามัยของมนุษย์ด้วย
๘.๓๖ คิดว่าเป็นประโยชน์อย่างมากในภาพรวมของประเทศ และเป็นมาตรการการป้องกันล่วงหน้า ในการเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านพันธุกรรมของสิ่งมีชีวิตในอนาคต - กรมประมง	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๓๗ ควรมีกระบวนการประเมินความปลอดภัยและการตรวจติดตามที่เป็นระบบเข้มข้น - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๘.๓๘ ถ้ามีสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมเป็นเชื้อโรค อาจจะต้องจัดเจ้าหน้าที่ติดตามตรวจสอบ - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ เชื้อโรคดัดแปลงพันธุกรรมอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ พ.ร.บ. เชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๘.๓๙ ต้องดำเนินการติดตามและศึกษาวิจัย สำหรับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมต่อระบบนิเวศก่อน-หลัง การปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมเป็นอย่างไร - ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนบนฝั่งตะวันตก (สมุทรสาคร)	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๔๐ อาจจะต้องมีการติดตามผลกระทบที่จะต้องเกิดขึ้นในระยะยาว - ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงอ่าวไทยตอนล่าง (สงขลา)	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๔๑ เนื่องจากปัจจุบันมีการดัดแปลงพันธุกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพมากขึ้นเพื่อสร้างรายได้ ซึ่งในบางครั้ง ผู้ผลิตไม่สามารถทราบถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต หากเกิดการซื้อขายและมีการปล่อยสู่ธรรมชาติและก่อให้เกิดการคุกคามต่อสัตว์ประจำถิ่น จะทำให้เกิดการสูญเสียสมดุลธรรมชาติในอนาคต ดังนั้น การขึ้นบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมสำหรับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม โดยต้องผ่านกระบวนการประเมินความปลอดภัยก่อนการนำไปใช้ประโยชน์ และสามารถใช้เพื่อการติดตามตรวจสอบจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง - ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (พังงา)	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๒ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ครอบคลุมตามข้อสังเกตแล้ว
๘.๔๒ ความปลอดภัยที่เกิดจากการดัดแปลงพันธุกรรมอาจเกิดผลในระยะยาว หรือเกิดการผูกขาดในการพัฒนาผลผลิตที่ได้จากการดัดแปลงพันธุกรรม - สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
	ทั้งนี้ บทบัญญัติตามหมวด ๖ เป็นการควบคุมการใช้ประโยชน์จาก LMOs ให้เป็นไปอย่างปลอดภัยเหมาะสมตามมาตรฐานสากล รวมถึงเป็นการเปิดโอกาสและสนับสนุนให้นักวิจัย/สถาบันวิจัยภายในประเทศได้พัฒนา LMOs นอกเหนือจากการนำเข้าจากต่างประเทศ
๘.๔๓ เป็นเรื่องที่ดี ขอให้มีกฎหมายระบุชัดเจน เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของสายพันธุ์ GMOs ใหม่ ๆ ขอให้มีบทระบุหน้าที่และโทษชัดเจน - บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๔๔ เป็นผลดีในการกำกับดูแลนักวิจัยในมหาวิทยาลัยให้ดำเนินการอย่างถูกกฎหมาย - มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๔๕ น่าจะเป็นการเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ ทำให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาพันธุ์ใหม่ ๆ สำหรับการปรับตัวกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง - กองวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว	เห็นควรให้รับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๔๖ ขั้นตอนนี้จะต้องผ่านการประเมินตรวจสอบก่อนการนำไปใช้ประโยชน์ ว่าปลอดภัยและไม่มีผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในภายหลังต่อชุมชนและพื้นที่นั้น ๆ - สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)	เห็นควรให้รับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๒ มีเจตนารมณ์เพื่อการควบคุมดูแลการใช้ประโยชน์จากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม และชนิดพันธุ์ต่างถิ่นให้เป็นไปโดยปลอดภัย เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการหรือการดำเนินงานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๘.๔๗ เกษตรกรอาจไม่เข้าใจและหน่วยงานจะต้องทำหน้าที่ชี้แจงทำความเข้าใจเกษตรกร เรื่องสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมซึ่งข้อมูลเหล่านี้เกษตรกรหรือประชาชนจะมีความเข้าใจน้อยมาก ต้องใช้เวลาและตัวอย่างที่น่าเชื่อถือได้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าจะไม่มีผลกระทบต่อเกษตรกรและประชาชนทั่วไป - สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล	เป็นข้อห่วงกังวล ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๒ มีเจตนารมณ์เพื่อการควบคุมดูแลการใช้ประโยชน์จากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและชนิดพันธุ์ต่างถิ่นให้เป็นไปโดยปลอดภัย เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักการหรือการดำเนินงานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
๘.๔๘ การขึ้นทะเบียนบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมสำหรับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม โดยต้องผ่านกระบวนการประเมินความปลอดภัยก่อนการนำไปใช้ประโยชน์ ควรมีการทำประชาพิจารณ์ด้วย - สำนักงานเกษตรจังหวัดอ่างทอง	เห็นควรให้รับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ได้นำข้อคิดเห็นไปประกอบการปรับปรุง (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ ในมาตรา ๕๒ แล้ว
๘.๔๙ การมีมาตรการดังกล่าวเป็นสิ่งที่ควรทำเพื่อลดความเสี่ยง ปัญหา อันตรายที่จะเกิดขึ้นจากการปลดปล่อยสิ่งมีชีวิตตัดแต่งพันธุกรรมออกสู่สิ่งแวดล้อม - ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเชียงใหม่	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๕๐ ปัจจุบันยังไม่มีผลกระทบแต่ในอนาคตไม่สามารถคาดการณ์ได้ - สำนักงานประมง จังหวัดอุทัยธานี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ มาตรา ๕๔ กำหนดว่าหากมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ว่า LMOs ที่ได้ประกาศขึ้นบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมแล้วไม่ปลอดภัยก็สามารถยกเลิกและให้กำจัด LMOs นั้น
๘.๕๑ การประเมินความปลอดภัย ควรมีขั้นตอนและวิธีการที่ละเอียดรอบคอบก่อนการนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบในภายหลัง - กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๘.๕๒ เป็นสิ่งที่ควรทำอยู่แล้ว และมีความเป็นสากล ทั้งนักวิจัยและผู้บริโภคน่าจะเห็นประโยชน์ของกระบวนการประเมินความปลอดภัย ไม่ใช่ทำตามกระแสหรือกฎหมู่อย่างที่ผ่านมา - นายพีระศักดิ์ ศรีนิเทศน์ ข้าราชการบำนาญ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๕๓ หากผ่านการประเมินความปลอดภัยจากหน่วยงานที่เชื่อถือได้ของประเทศแล้ว จึงประกาศขึ้นบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมก็น่าจะได้รับการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้ว ย่อมไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม - ส่วนวิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์ป่าไม้ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๕๔ ควรมีและเป็นเรื่องดี ควรควบคุมหน่วยงานภาครัฐด้วย - รศ.ดร.อุทิศ กุฏอินทร์	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๕๕ สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม เป็นสิ่งที่ผ่านกระบวนการขั้นตอนในการคิดค้นมาเป็นอย่างดี หากทดลองสำเร็จก็จะเป็นผลดีต่อประชาชนที่จะนำไปใช้ประโยชน์ - องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายหาด จังหวัดสมุทรสาคร	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๕๖ สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมได้ผ่านกระบวนการประเมินความปลอดภัยก่อนนำไปใช้ประโยชน์แล้ว ถ้าหน่วยงานที่ทำการประเมินได้วิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ได้ถี่ถ้วนและรอบด้านทุกมิติอย่างมีประสิทธิภาพ - อุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๕๗ กระบวนการประเมินความปลอดภัยก่อนนำไปใช้ประโยชน์หรือปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมสำหรับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมนั้น ต้องละเอียดและความแม่นยำสูงสุด เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบกับความหลากหลายทางชีวภาพเดิมที่ยังคงอยู่ - อุทยานแห่งชาติไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
- อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง) - อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง) - อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง)	
๘.๕๘ อาจมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม เนื่องจากหากมีพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่ดัดแปลงพันธุกรรม เกษตรกรก็จะต้องเป็นผู้ผลิตที่มีความใกล้ชิดกับสิ่งมีชีวิตที่ดัดแปลงพันธุกรรมนั้น ๆ ในขณะเดียวกันเกษตรกรก็ยังเป็นผู้บริโภคด้วย ดังนั้น ต้องผ่านกระบวนการประเมินความปลอดภัยก่อนการนำไปใช้ประโยชน์ และสามารถใช้เพื่อการติดตามตรวจสอบ - สภาเกษตรกรจังหวัดพะเยา	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๒ มีเจตนารมณ์เพื่อการควบคุมดูแลการใช้ประโยชน์จากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ให้เป็นไปโดยปลอดภัย เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักการหรือการดำเนินงานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
๘.๕๙ มาตรา ๕๒ การขึ้นบัญชีปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมจะทำให้ทราบถึงการมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมชนิดใดบ้างที่อยู่ในพื้นที่ จะได้นำข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ได้ - อุทยานแห่งชาติตาดโตน จังหวัดชัยภูมิ	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๖๐ มาตรา ๕๒ อาจส่งผลต่อความล่าช้าในการส่งเสริมพันธุ์พืชและสัตว์ ซึ่งได้รับการปรับปรุงพันธุ์มาแล้ว เพราะต้องประเมินความปลอดภัยและมีการติดตามตรวจสอบ - สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๖๑ เนื่องจากที่ผ่านมางานวิจัยที่เกี่ยวข้องการดัดแปลงพันธุกรรมไม่มีโอกาสได้ทำวิจัยให้ถึงขั้นตอนปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมหรือแม้กระทั่งในสภาพห้องทดลองและนำมาประเมินในสภาพแวดล้อมปิดยังถูกคัดค้าน ถ้าหากมีการปลดปล่อยสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมสู่สภาพแวดล้อมต้องมีเจ้าหน้าที่หลายฝ่ายมาติดตามประเมินผลให้รอบด้าน - ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร จังหวัดมุกดาหาร	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๘.๖๒ ผลดีของพืชดัดแปลงพันธุกรรมคือได้พืชพันธุ์ที่ตรงตามความต้องการ สามารถแก้ไขปัญหา ความอดอยาก หรือเพิ่มปริมาณผลผลิตได้ แต่ก็มีข้อกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเช่นกัน ควรมีการติดตามผลกระทบระยะสั้นและระยะยาว เนื่องจากผลในห้องทดลองกับสิ่งแวดล้อมจริงไม่เหมือนกัน ชาวบ้านต้องรับทราบเมื่อมีพืช GMOs มาใช้ในชุมชน และควรมีการกำหนดลิขสิทธิ์ของเมล็ดพันธุ์หากมีการปล่อยสู่ธรรมชาติอย่างชัดเจน และมีแนวทางการประเมินความปลอดภัยที่ชัดเจน - เครือข่ายเยาวชนระดับโลกเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ ประจำประเทศไทย (Global Youth Biodiversity Network for Thailand: GYBN Thailand)	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๘.๖๓ ในการประเมินความปลอดภัยสำหรับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ค่อนข้างมีความละเอียดอ่อน จึงอยากให้พิจารณาอย่างละเอียดและให้ข้อมูลที่มีค่าความจริง น่าเชื่อถือ มีการรองรับมาตรฐานจากหน่วยงานของรัฐ เพราะอาจส่งผลต่อสิ่งมีชีวิตเดิมในธรรมชาติพื้นที่นั้น ๆ - องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำอนุบัญญัติให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
๙. หมวด ๗ ความรับผิดทางแพ่งในกรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (มาตรา ๕๗)	
๙.๑ เสนอให้เพิ่มข้อความตอนท้ายของมาตรา ๕๗ “ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด” - ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ	เห็นควรให้เป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณาคดีของศาล
๙.๒ มีข้อสังเกตว่า ผู้ใดทำให้เกิดความเสียหาย.... ผู้นั้นจะต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น.. คำว่า “ผู้ใด” ตามมาตรานี้ จะขยายความรวมไปถึงบุคคลที่เป็นตัวแทนของผู้นั้น ตามนัย มาตรา ๔๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วยหรือไม่ และกรณีหากเกิดความเสียหาย ตามมาตรา ๕๗ ดังกล่าวแล้วถือเป็นหนี้ละเมิด บุคคลผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้น จะมีความรับผิดในหนี้ดังกล่าวตามบทบัญญัติ มาตรา ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วยหรือไม่อย่างไร ควรจะบัญญัติให้ชัดเจน	ผู้ใด หมายถึงผู้ที่ก่อให้เกิดความเสียหาย ซึ่งอาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ ส่วนตัวแทนจะต้องรับผิดหรือไม่ขึ้นอยู่กับการพิสูจน์ตามขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
ว่านำบทบัญญัติความรับผิดทางแพ่ง โดยนำบทบัญญัติของความรับผิดทางละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม - สำนักงานที่ดินจังหวัดสระบุรี	
๑๐. หมวด ๘ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๕๘ ถึงมาตรา ๖๙)	
๑๐.๑ มีข้อสังเกตว่า การลงโทษ ตามมาตรา ๖๐ (๑) ตำหนิโดยเปิดเผยต่อสาธารณชน ทำได้หรือไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ - กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณากำหนดรายละเอียดการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปได้ในทางปฏิบัติหรือสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ จะต้องศึกษาการบังคับใช้กฎหมายที่มีบทบัญญัติเรื่องการตำหนิโดยเปิดเผยต่อสาธารณชนเช่น พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ ต่อไป
๑๐.๒ มีข้อสังเกตว่า มาตรา ๖๗ (ร่าง) พระราชบัญญัตินี้ประสงค์จะให้เงินค่าปรับที่ได้มาจากการเปรียบเทียบปรับ ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินด้วยหรือไม่ ควรบัญญัติไว้ให้ชัดเจน - กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เห็นควร เพิ่มข้อความในมาตรา ๔๐ โดยเพิ่ม (๕) เงินค่าเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัตินี้
๑๐.๓ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๒ มีข้อสังเกตว่า เนื่องจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๘ มาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๕๓ เป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานในทำนองเดียวกันกับคำสั่งทางปกครอง เมื่อมีการแก้ไขพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๒/๑ การบังคับทางปกครอง แล้ว เหตุใดจึงไม่นำบทบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้บังคับกรณีนี้ด้วย เพื่อป้องกันปัญหาคดีขึ้นสู่ศาลปกครองที่มีปริมาณมากอยู่แล้ว และจะได้ลดระยะเวลาในการบังคับชำระค่าปรับทางปกครองอีกทางหนึ่งด้วย - สำนักงานที่ดินสระบุรี	เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณากำหนดรายละเอียดการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปได้ในทางปฏิบัติหรือสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ประเด็น	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง/เหตุผล
๑๐.๔ เห็นว่า ระยะเวลา ๓๐ วันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบดังกล่าวเป็นระยะเวลาที่ยาวนานเกินกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘ (๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่กำหนดไว้ไม่เกิน ๑๕ วัน หรือไม่ - สำนักงานที่ดินจังหวัดสระบุรี	เห็นควรให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากเป็นการกำหนดในกฎหมายเฉพาะ ซึ่งสามารถกำหนดระยะเวลา ๓๐ วันได้ เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒
๑๐.๕ หมวด ๘ ระบุเฉพาะการกำหนดโทษของผู้กระทำและฝ่าฝืนความผิด แต่ยังไม่มีการกำหนดการอุทธรณ์ความผิดหรือฝ่าฝืนโดยมิได้ตั้งใจ เพื่อให้ (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวมีความสมบูรณ์มากขึ้น ควรมีการเพิ่มเรื่องการอุทธรณ์ในบทกำหนดโทษ - สำนักงานสภาเกษตรกร จังหวัดราชบุรี	เห็นควรให้คงไว้เช่นเดิม เนื่องจากการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง ได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการในการอุทธรณ์ไว้แล้ว ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕

๖. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้พิจารณาข้อคิดเห็นที่ได้รับจากการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง พบว่าหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องไม่ขัดข้องต่อหลักการของ (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ รวมถึงเสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็นในขั้นตอนของการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งสำนักงานนโยบายฯ เห็นควรรับไว้เป็นข้อสังเกต และจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดทำอนุบัญญัติและการกำหนดรายละเอียดการบังคับใช้กฎหมายให้มีความชัดเจนในทางปฏิบัติต่อไป

ทั้งนี้ สำนักงานนโยบายฯ จะนำผลการรับฟังความคิดเห็นเสนอต่อคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี เพื่อประกอบการพิจารณา (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. .... ตามขั้นตอนต่อไป